

Projectplan Waterberging en Doorvoer Willeskop

Definitief

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T +31 30 634 57 00
F +31 30 634 59 99
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Colofon

<i>Datum</i>	9 mei 2023
<i>Projectnummer</i>	402201
<i>Documentnummer</i>	1941582
<i>Auteur</i>	Projectteam Willeskop
<i>Projectmanager</i>	Jasper Zalm
<i>Afbeelding</i>	Projectteam Willeskop

Inhoudsopgave

Deel I: Project Waterberging en Doorvoer Willeskop	7
1.1 Aanleiding en doel	7
1.2 Ligging, begrenzing en ontstaansgeschiedenis projectgebied	7
1.3 Huidige situatie, knelpunten en verbetering	9
1.4 Voorkeursalternatief (VKA) en maatregelen	10
1.4.1 Uitgangspunten voor het VKA	10
1.4.2 Totstandkoming VKA.....	10
1.4.3 Concrete maatregelen	11
1.5 Doorlopen omgevingsproces en eisen & wensen vanuit de omgeving	13
1.5.1 Omgevingsproces voorkeursalternatief.....	13
1.5.2 Eisen en wensen vanuit de omgeving	13
1.5.3 Meekoppelkansen en synergiekansen	15
1.5.4 Uitvoeren onderhoud aan waterkeringen	16
1.6 Effecten op de omgeving en te treffen voorzieningen	16
1.6.1 Natuur	16
1.6.2 Archeologie.....	18
1.6.3 Cultuurhistorie en landschap	19
1.6.4 Niet Gesprongen Explosieven	19
1.6.5 Bodem	19
1.6.6 Geluid	20
1.6.7 Omgevingshinder	20
1.6.8 Effecten op waterkwantiteit en waterkwaliteit.....	21
1.6.9 Ruimtelijke inpassing	21
1.6.10 Kabels en leidingen	21
1.6.11 (Mede-)gebruik van het projectgebied.....	21
1.7 Uitvoering en Beheer en onderhoud	21
1.7.1 Planning	21
1.7.2 Uitvoeringsaspecten	22
1.7.3 Beheer en onderhoud.....	22
1.8 Communicatie en participatie	22
1.8.1 Belanghebbenden	22
1.8.2 Communicatie en participatie in de volgende fases	24
1.8.3 Contactpersoon waterschap	24
Deel II: Verantwoording	25
2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	25
2.1.1 Waterwet.....	25
2.1.2 Besluit Milieueffectrapportage	27
2.1.3 Omgevingswet.....	27
2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap	27
2.2.1 Wijzigingen Peilbesluiten	27
2.2.2 Legger.....	27
2.3 Overige ambities	28
2.3.1 Green Deal	28

2.4 Benodigde vergunningen en ontheffingen	28
2.4.1 Omgevingsvergunning.....	28
2.4.2 Bestemmingsplan	28
2.4.3 Wet Natuurbescherming.....	29
2.4.4 M.e.r.-beoordeling	29
2.4.5 Ontgrondingenvergunning	29
2.4.6 Overige vergunningen	29
Deel III: Rechtsbescherming	30
Bijlage A: Maatregelenkaarten	32
Bijlage B: Vogelvlucht impressiekaarten van toekomstige situatie	37
Bijlage C: Kaart met regionale keringen.....	42
Bijlage D: M.e.r.-beoordeling en besluit	43

Afkortingenlijst

GHIJ: Gekanaliseerde Hollandsche IJssel

HDSR: Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

M.e.r.: Milieueffectrapportage

NNN: Natuur Netwerk Nederland

NVO: Natuurvriendelijke oever

ODRU: Omgevingsdienst Regio Utrecht

SBB: Staatsbosbeheer

VKA: Voorkeursalternatief

WNB: Wet Natuurbescherming

Samenvatting

Het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het primaire doel van het project is het geschikt maken van het natuurgebied Willeskop voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en inrichten van een doorvoerroute vanaf de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) naar de Lek voor ca. 1,5 tot 2,5 m³/sec. Het secundaire doel is om kansen op het gebied van natuur, ruimtelijke kwaliteit en recreatie waar mogelijk te verwerken in het project om het gebied als geheel een kwaliteitsimpuls te geven. In het project wordt samen opgetrokken met Staatsbosbeheer als grondeigenaar van het natuurgebied.

Dit projectplan beschrijft de werkzaamheden die nodig zijn om de waterberging en-doorvoer te realiseren. Er wordt een bypass om het huidige gemaal naast de Damweg heen gelegd en er worden kunstwerken (o.a. inlaten en duikers) gerealiseerd om meer doorvoercapaciteit te genereren en om water te kunnen bergen in de plas. Ook worden waterkeringen (dijken) en peilscheidingen versterkt en is er op delen sprake van verlegging van een waterkering. Verder worden maatregelen getroffen om het gebied natuurvriendelijker in te richten zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers, de aanleg van eilandjes en het uitbreiden van het rietmoeras. Deze maatregelen zorgen ervoor dat het doel van het project bereikt wordt, maar het zorgt ook voor een meerwaarde voor de natuur. Bij alle maatregelen is de rijke ontstaansgeschiedenis van het gebied het vertrekpunt, waar we aandachtig mee omgaan. De gevolgen van het project zijn in kaart gebracht en er zijn maatregelen getroffen om deze effecten te mitigeren of te compenseren.

De uitvoering van de maatregelen staat gepland voor de periode najaar 2023 tot en met het najaar 2024.

Leeswijzer

In deel I van dit document staan de aanleiding en het doel van het plan. Tevens is een beschrijving van de maatregelen en het doorlopen omgevingsproces opgenomen. Ook zijn de effecten van de maatregelen op de omgeving beschreven.

In deel II van dit document staat de juridische achtergrond van de maatregelen, een verantwoording van de keuze voor deze inrichtingsvariant en een beschrijving van de benodigde vergunningen beschreven.

De procedures en inspraak- en beroepsmogelijkheden op het projectplan staan uitgewerkt in deel III.

Deel I: Project Waterberging en Doorvoer Willeskop

1.1 Aanleiding en doel

Extreme weersituaties zullen naar verwachting vaker voorkomen als gevolg van klimaatverandering. Het is daarnaast ook duidelijk geworden dat deze toekomstige wateropgaven niet meer alleen binnen het bestaande watersysteem kunnen worden opgelost. HDSR heeft daarvoor de 'Visie Toekomstig Watersysteem' opgesteld. In de aanloop naar deze visie heeft onderzoek naar een toekomstbestendige boezem in beeld gebracht dat het project 'Waterberging en -doorvoer Willeskop' een effectief middel is om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het waterschap krijgt hiermee meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast.

Het primaire doel van het project is het geschikt maken van het natuurgebied Willeskop voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en inrichten van een doorvoerroute vanaf de Gekanaliseerde Hollandse IJssel (GHIJ) via de Korenmolenvliet en gemaal de Koekoek naar de Lek voor ca. 1,5 tot 2,5 m³/sec. Beiden moeten onafhankelijk en tegelijkertijd van elkaar kunnen functioneren, waarbij het de voorkeur heeft om beiden jaarrond in te kunnen zetten.

Het secundaire doel is om kansen op het gebied van natuur, ruimtelijke kwaliteit en recreatie waar mogelijk te verwerken in het project om het gebied als geheel een kwaliteitsimpuls te geven. In het project wordt samen opgetrokken met Staatsbosbeheer als grondeigenaar van het natuurgebied.

Dit projectplan vormt de juridische basis voor het uitvoeren van de maatregelen. Het beschrijft de ligging en begrenzing van het projectgebied, het ontwerp (welke maatregelen worden toegepast) en de uitvoering. Ook worden de gevolgen voor de omgeving beschreven en de te treffen maatregelen om mogelijke negatieve effecten te verminderen of te voorkomen. Daarnaast wordt in dit plan ingegaan op het doorlopen omgevingsproces, de communicatie en de inbreng die belanghebbenden hebben gehad in het uiteindelijke ontwerp.

In bijlage A en bijlage B van dit projectplan staan kaarten van de voorgenomen maatregelen en een impressieschets van de toekomstige situatie.

1.2 Ligging, begrenzing en ontstaansgeschiedenis projectgebied

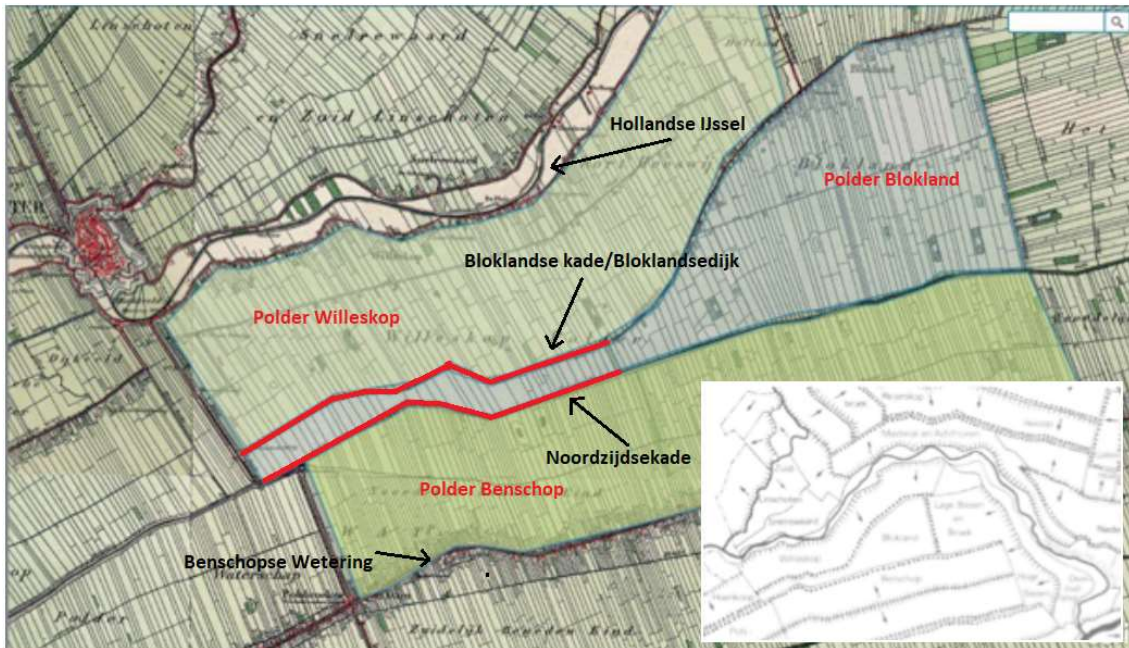
In Figuur 1 is het projectgebied weergegeven. Het projectgebied bevindt zich in de provincie Utrecht, op de grens van de gemeenten Lopik, Oudewater en Montfoort. De werkzaamheden vinden grotendeels plaats binnen de huidige grenzen van natuurgebied Willeskop en deels in agrarisch gebied. Het gehele projectgebied is aangewezen als Natuur Netwerk Nederland (NNN). Alle gebieden om het natuurgebied zijn aangewezen weidevogelgebied. Natuurgebied Willeskop staat ook wel bekend als 'vogelmagneet in de polder' vanwege het grote aantal vogels wat het gebied trekt.

Figuur 1 Begrenzing projectgebied

Ontstaansgeschiedenis Natuurgebied Willeskop

Willeskop is ontstaan als een Cope-ontginning in de 12e eeuw, zie ook Figuur 2. Een cope was een stuk land dat gekocht en ontgonnen werd. De ontginning startte vanaf de Hollandsche IJssel, waar men sloten groef tot aan een achterkade die bestond uit de Bloklandse kade (ook wel Bloklandsedijk). Vanuit het zuiden, vanaf de Benschopse Wetering werd het land ontgonnen tot aan de Noordzijdsekade. Het gebied tussen de verschillende ontginningen in, waar nu natuurgebied Willeskop ligt, werd onderdeel van de restontginning Blokland. In de jaren '50 werden met een ruilverkaveling de percelen van de Bloklandse restontginning verbonden met de percelen van de ontginning van Willeskop. Tot 2002 graasden er nog koeien, daarna werd het gebied omgevormd tot natuur door de Dienst Landelijk Gebied. Het gebied werd in beheer genomen door Staatsbosbeheer (BWZ ingenieurs en WING, 2018).

Figuur 2 Kaart met cope-ontginningen; te zien is dat het natuurgebied Willeskop precies tussen twee ontginning in valt en bij de restontginning van Blokland hoorde (Berendsen en Cortenraad, 1983, p.52 (Inrichtingsplan Willeskop, BWZ ingenieurs/WING).

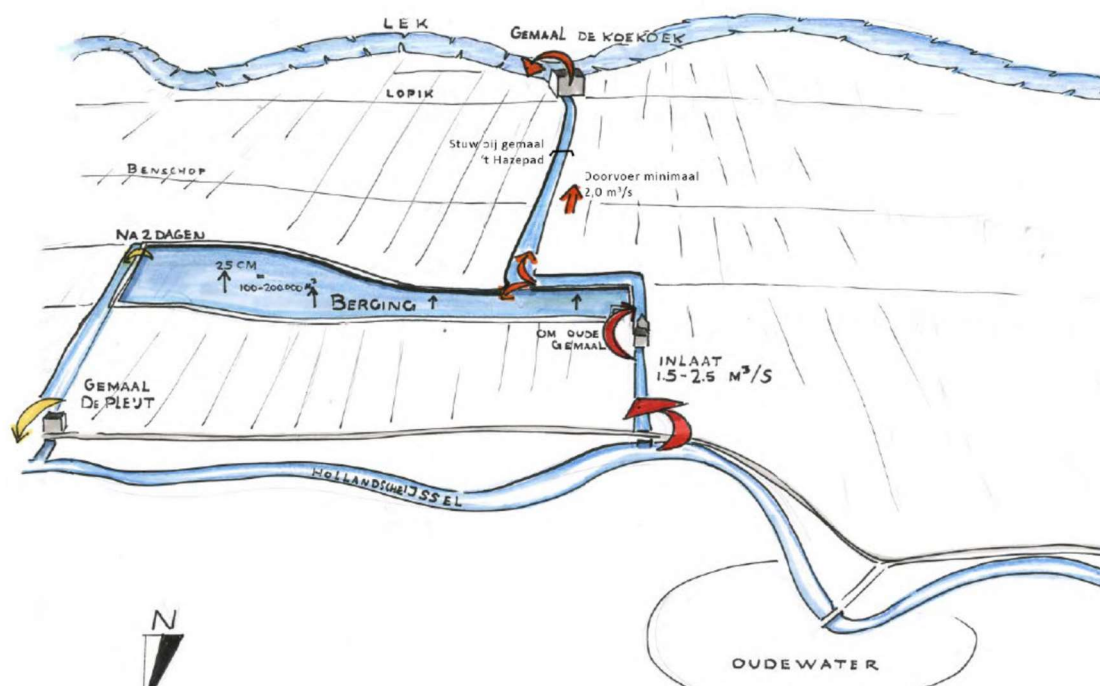
1.3 Huidige situatie, knelpunten en verbetering

De Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) is onderdeel van het boezemwatersysteem. In dit systeem wordt water uit de polders opgevangen en afgevoerd. In droge perioden wordt water doorgevoerd. Het peil van de boezem fluctueert afhankelijk van hoeveel water afgevoerd moet worden.

Als bij extreme neerslagsituaties of calamiteiten de boezem zijn maximale opvang- en afvoercapaciteit heeft bereikt is het niet meer mogelijk om meer water af te voeren via de GHIJ en stoppen de gemalen van de omliggende polders met het afvoeren van water. In zulke situaties is het gewenst om mogelijkheden te hebben om water elders op te kunnen vangen of door te voeren, om ervoor te zorgen dat polders en stedelijk gebied niet onder water komen te staan. Het waterschap wil met dit project deze mogelijkheid realiseren.

Na uitvoering van het project kan in de hierboven omschreven situatie de inlaat vanuit de GHIJ naar de voorboezem van voormalig gemaal Benschop worden geopend (zie ook Figuur 2 voor een visuele toelichting). Het water gaat via deze voorboezem naar een tweede inlaat die ervoor zorgt dat het water langs het voormalig gemaal wordt geleid. Het inrichten van het “bypassperceel” naast het oude gemaal is nodig omdat de geplande hoeveelheden water niet onder voormalig gemaal Benschop door kunnen en er dus omheen moeten worden geleid. Het bypassperceel wordt in de toekomstige situatie gekoppeld aan het peil van de Korenmolenvliet, waardoor een verplaatsing van enkele regionale keringen noodzakelijk is (zie ook paragraaf 1.4.3: concrete maatregelen). Op de kaart in bijlage C staat de nieuwe locatie van de regionale waterkeringen aangegeven (inclusief beschermingszone) en welke regionale waterkeringen vervallen. Nabij de parkeerplaats van het natuurgebied wordt een nieuw waterwerk (het “verdeelwerk” genoemd) gerealiseerd die, afhankelijk van de situatie, ervoor kan zorgen om het water richting het natuurgebied te sturen of het water door te voeren naar de stuw bij gemaal ’t Hazepad waar het vervolgens in het maalpand van gemaal de Koekoek belandt die vervolgens het water kan afvoeren richting de Lek.

Bij het inzetten van het natuurgebied als waterberging kan het water rechtstreeks via het verdeelwerk het natuurgebied in stromen. Onder normale omstandigheden wordt water in het bestaande natuurgebied gelaten via het uit te breiden rietmoeras en zal het verdeelwerk geen functie hebben.

Figuur 2 Gewenste situatie wanneer gebruik gemaakt wordt van de waterberging of waterdoorvoer.

1.4 Voorkeursalternatief (VKA) en maatregelen

1.4.1 Uitgangspunten voor het VKA

De uitgangspunten van het VKA vormen de basis voor het maken van belangrijke keuzes in de verschillende uitvoeringsrichtingen. Bij de totstandkoming van het VKA zijn verschillende uitgangspunten meegenomen voor wat betreft ecologie, ruimtelijke kwaliteit, techniek en omgeving. Welke uitgangspunten dit zijn, staat benoemd in de beschrijving het VKA.

1.4.2 Totstandkoming VKA

Voor dit project is in 2018 een haalbaarheidsstudie uitgevoerd door BWZ ingenieurs en WING. Hierin zijn twee alternatieven voor de inrichting van het gebied uitgewerkt. De twee alternatieven zijn ten opzichte van elkaar beoordeeld op aspecten zoals capaciteit berging, natuur, overlast, cultuurhistorie en grondaankoop. Het voorkeursalternatief en dit projectplan is gebaseerd op het inrichtingsalternatief dat een beperkt ruimtebeslag heeft en minimaal overlast voor de directe omgeving geeft.

In 2020 is de verdere uitwerking opgepakt en is het ontwerp uitgewerkt tot een VKA dat aan het Algemeen Bestuur van HDSR is voorgelegd en in maart 2022 is vastgesteld. Bij het uitwerken van het technisch ontwerp is uitgegaan van een basisontwerp waarin de uitgangspunten van het VKA zijn meegenomen. Dit ontwerp bevat de maatregelen die nodig zijn om meer sturingsmogelijkheden te hebben in het watersysteem doordat

er voldoende water in de berging past, en de waterveiligheid op orde is. Daarnaast is er ruim aandacht voor natuur en landschappelijke inpassing. Er is ook gekeken hoe extra kwaliteit toegevoegd kan worden aan het basisontwerp. Deze hebben we thematisch ingedeeld in bouwstenen. Het VKA beschrijft dat het waterschap in het project mede aandacht gaat geven aan de bouwstenen Ruimte voor de natuur, Beleefbare waterberging en Schoon en bewust bouwen.

- Ruimte voor de natuur: Deze bouwsteen voegt aanvullend op het basisontwerp extra mogelijkheden voor natuurontwikkeling toe. Er worden bijvoorbeeld extra natuurvriendelijke oevers aangelegd en bestaande natuurvriendelijke oevers worden hersteld. Daarnaast vindt er uitbreiding plaats van het rietmoeras, wordt een vispassage aangelegd en worden eilandjes aangelegd.
- Beleefbare waterberging: Het natuurgebied is nu een geliefd recreatiegebied voor wandelaars en natuurliefhebbers. In deze bouwsteen wordt aan dit aspect nog meer aandacht besteed, bijvoorbeeld door een plek te creëren met aandacht voor cultuurhistorie en waterbeheer van het verleden, heden en de toekomst. Ook wordt gekeken naar het plaatsen van picknickbankjes.
- Schoon en bewust bouwen: Met deze bouwsteen wordt gestreefd naar een gesloten grondbalans om zo min mogelijk gebruik te maken van af- en aanvoer van grond. Er zijn doelstellingen gesteld wat betreft CO₂- en stikstofuitstoot en we dagen de markt uit om hier een stap verder in te gaan. Daarnaast wordt gestreefd naar 75% duurzaam materiaalgebruik en is er aandacht voor Social Return.

Deze bouwstenen zijn vervolgens ook beoordeeld op duurzaamheid, omgeving, doorlooptijd en kosten. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in het huidige ontwerp en maatregelen zoals omschreven in dit projectplan.

1.4.3 Concrete maatregelen

De volgende maatregelen zijn nodig om de doelstellingen van het project te behalen. Deze staan ook weergegeven op de kaarten in bijlage A. Het nummer van de maatregel correspondeert met het nummer op de kaart zodat de werkzaamheden gelinkt kunnen worden aan een locatie.

Kaart 1:

1. Huidige inlaatduiker onder de N228 vervangen voor een grotere geautomatiseerde inlaatduiker vanaf GHJ naar de voorboezem van voormalig gemaal Benschop.

Kaart 2:

2. Creëren van een bypass voor het water om het gemaal heen door het verbreden van een bestaande watergang. De watergang wordt ingericht met een brede oever (meerwaarde voor natuur).
3. Realiseren nieuwe geautomatiseerde inlaat van voorboezem voormalig gemaal Benschop naar de bypass.
4. Ophogen en versterken kade en nieuwe waterkering en aansluiten op bestaande waterkering door aanbrengen grondlichaam.
5. Dempen watergang naast de kering om de kade breed genoeg te maken als waterkering.
6. Aanbrengen gronddam nabij woningen Damweg 13 en 17 met naastgelegen uitstroomvoorziening. Met deze maatregel wordt ervoor gezorgd dat wateroverlast wordt voorkomen op de percelen van de genoemde woningen.

7. Het verbreden van een dwarswatergang en het graven van een nieuwe dwarswatergang in perceel naast Damweg 13 en 17.
8. Realiseren nieuwe doorvoer van de bypass naar de Korenmolenvliet.
9. Kappen van bomen. Op de kade die in de toekomstige situatie als waterkering gaat dienen, is het nodig om de bomen (knotwilgen) aan 1 zijde van de kade te kappen. Dit zijn waarschijnlijk 9 bomen. Het grootste deel (50-60 bomen) kan blijven staan zodat het cultuurhistorische beeld niet wordt aangetast. Er zal herplant plaatsvinden van de gekapte wilgen. Het voornemen is om de bestaande rij van wilgen aan de oostzijde van de kade door te trekken richting het noorden. Er zullen circa 20 knotwilgen bijkomen.

Kaart 3:

10. Realiseren nieuwe inlaat natuurgebied. Deze inlaat wordt gebruikt in de 'normale' situatie, dit is de situatie wanneer de waterberging niet wordt ingezet om water in het gebied te laten stromen.
11. Realiseren nieuwe stuw ter plaatse van overgang helofytenfilter naar de plas. Deze stuw wordt aangelegd om vismigratie naar het helofytenfilter te voorkomen, om zo een gunstig voortplantingsgebied voor de heikikker en poelkikker te creëren.
12. Aanbrengen peilscheidingen ten zuiden van Vaders Wens. Deze peilscheidingen worden aangebracht om wateroverlast te voorkomen bij de percelen rondom de woning van Vaders Wens.
13. Aanpassen van watergangen ten zuiden van Vaders Wens inclusief aanbrengen van nieuwe afvoer richting de polder.
14. Uitbreiding helofytenfilter (rietmoeras) (o.a. door afgraven grond), waarbij de oevers natuurvriendelijker worden gemaakt inclusief het aanleggen van dammen met duikers ten behoeve van onderhoud.
15. Realiseren verdeelwerk. Dit is een kunstwerk bestaande uit meerdere stuwen dat, afhankelijk van de situatie, ervoor kan zorgen om het water richting het natuurgebied te sturen of het water door te voeren naar gemaal 't Hazepad.
16. Realiseren nieuwe inlaat onder de kade naar natuurgebied.
17. Verbeteren parkeerplek.
18. Aanleg educatieve plek (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
19. Plaatsen picknickbankjes (de locatie hiervan is nog onbekend op dit moment in het planproces).
20. Graven nieuw water inclusief het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en herstel bestaande natuurvriendelijke oevers (ook deels op Kaart 4), zie daarvoor de legenda van de kaart.

Kaart 4:

21. Vergroten huidige doorvoer die het westelijke deel van de plas verbindt met oostelijke deel van de plas.
22. Aanleggen van eilandjes boven het inundatiepeil (ook deels op Kaart 3) en ophogen van bestaande eilanden. Deze eilandjes blijven gedeeltelijk boven het waterpeil bij inzet van de waterberging.
23. Verwijderen huidige uitlaatwerk waterberging en plaatsen nieuwe uitlaatwerk waterberging (incl. vispassage) om water uit het waterbergingsgebied te laten.
24. Kade versterken rondom natuurgebied. Dit vindt plaats aan de zuidelijke kade van het projectgebied (de Noordzijdekadde). Het is nodig om over ongeveer 800 meter de kade hier te verstevigen aan de noordelijke zijde. Hierdoor is het nodig om het hakhout over 800 meter terug te snoeien.
25. Kappen en terug snoeien van bomen (ook deels op Kaart 3). Om te zorgen dat de peilscheiding stabiel blijft, zijn 60 bomen aan de zuidelijke kant van de

zuidelijke kade beoordeeld. Er zullen enkele grotere bomen (die hoger zijn dan 5 meter) gekapt worden. Daarnaast zullen hakhoutstoven worden teruggesnoeid. Het is niet nodig (waar dan ook) om voor het project hakhoutstoven te verwijderen en deze worden dan ook behouden.

1.5 Doorlopen omgevingsproces en eisen & wensen vanuit de omgeving

1.5.1 Omgevingsproces voorkeursalternatief

Stakeholders hebben hun eigen wensen en belangen bij een project die input zijn voor het ontwerpproces. Het zo vroeg mogelijk en expliciet ophalen en vastleggen hiervan zorgt voor een helder en herleidbaar proces voor zowel de projectorganisatie als de stakeholders. De interactie met stakeholders is een continu proces dat door de verschillende projectfasen heenloopt.

Voor het omgevingsproces zijn de volgende stappen doorlopen:

- Er zijn werksessies georganiseerd met diverse belangenorganisaties, Staatsbosbeheer en betrokken overheden.
- Er hebben diverse (keukentafel)gesprekken plaatsgevonden met aanwonenden op verschillende momenten in het ontwerpproces. Tijdens deze gesprekken hebben we hen geïnformeerd over het schetsontwerp en voorkeursalternatief en zijn wensen opgehaald. Deze wensen zijn deels verwerkt in het ontwerp. De belanghebbenden hebben een mondelinge terugkoppeling gehad over de manier waarop hun wensen wel of niet zijn verwerkt in het ontwerp.
- Er zijn brieven gestuurd naar omwonenden voor het bijwonen van een inloopbijeenkomst. Deze inloopbijeenkomst bij gemaal De Pleyt is in Montfoort georganiseerd naar aanleiding van het voorkeursalternatief. Mensen kregen de gelegenheid om laagdrempelig in gesprek te gaan met mensen van HDSR en Staatsbosbeheer en konden op deze manier hun vragen stellen en snel beantwoord zien.

Met deze bijeenkomsten en gesprekken zijn verschillende eisen en wensen voor het ontwerp opgehaald. In de volgende paragraaf staan de belangrijkste eisen en wensen beschreven en hoe deze wel of niet een plek hebben gekregen in het ontwerp. In paragraaf 1.8.2 staat de beschrijving hoe het waterschap de communicatie en participatie in de komende projectfasen heeft ingericht.

1.5.2 Eisen en wensen vanuit de omgeving

In deze paragraaf zijn de meest voorkomende eisen en wensen beschreven vanuit omgeving en hoe het project deze verwerkt heeft in het ontwerp en in de plannen.

Wateroverlast en natschade

Omwonenden geven aan dat zij zich zorgen maken over wateroverlast en/of natschade als gevolg van het project. Uitgangspunt in het ontwerp is daarom dat we zo veel mogelijk wateroverlast en/of natschade proberen te voorkomen als gevolg van de permanente peilaanpassingen en een bergingssituatie. Er worden daarom mitigerende maatregelen getroffen om dit te voorkomen (zie volgende alinea).

Er is onderzoek gedaan naar de effecten van de grondwaterstandverhoging voor de nabijgelegen bebouwing. De resultaten vanuit de onderzoeken zijn dat geen aanvullend vochtoverlast verwacht wordt bij de vier nabijgelegen woningen, de percelen en de bijbehorende opstallen als gevolg van de ingrepen. Uit nader onderzoek bij één opstal naast een van de woningen is gebleken dat ook daar geen vochtoverlast verwacht wordt.

Mitigerende maatregelen

Het bestaande peilgebied rondom boerderij Vaders Wens betreft een peilafwijking. Dit peilgebied wordt verbeterd en vergroot door het aanleggen van peilscheidingen en nieuwe watergangen. Dit peilgebied staat los van de Korenmolenvliet of het peil in het natuurgebied (op een inlaatvoorziening na die nodig is om het gebied op peil te houden). Los van deze maatregel zijn, als gevolg van de peilwijzigingen, geen mitigerende maatregelen nodig bij de gebouwen van Vaders Wens om wateroverlast en natschade te voorkomen.

Om wateroverlast vanuit de Korenmolenvliet bij twee woningen te voorkomen wordt een nieuwe gronddam met uitstroomvoorziening aangelegd, zodat deze woningen afgekoppeld zijn van de Korenmolenvliet. Dit gebiedje wordt dan een peilafwijking. Los van deze maatregel zijn, als gevolg van de peilwijzigingen, geen mitigerende maatregelen benodigd bij de twee woningen, de percelen en bijbehorende opstallen om wateroverlast en natschade te voorkomen.

De wijzigingen in de peilen worden vastgelegd in een wijziging peilbesluiten (zie hiervoor hoofdstuk 2.2). Tegelijkertijd met dit projectplan ligt de wijziging van de peilbesluiten ter inzage. Hierop is tevens inspraak mogelijk.

Overlast van ganzen

Omwonenden en aangrenzende agrariërs hebben hun zorgen geuit over toenemende overlast van ganzen als gevolg van het project. De veronderstelling is dat met de uitbreiding van het natuurgebied met een bypass én door in bergingssituaties het wateroppervlak te vergroten, er meer ganzen naar het gebied zullen trekken en zich over een groter gebied zullen verspreiden. De ervaren overlast bestaat voornamelijk uit vraatschade aan gewassen, schade door ontlasting (gras wordt daardoor niet meer gegeten door vee), schade door geluidsoverlast bij woningen en het niet goed kunnen groeien van riet en andere oevervegetatie.

Deze wens om ganzenoverlast tegen te gaan wordt breed gedeeld. Ook HDSR en Staatsbosbeheer willen geen uitbreiding van de ganzenpopulatie. Het natuurgebied vormt echter een mooi rustgebied voor deze vogels, en de ganzen eten graag van de omliggende eiwitrijke graslanden. Dit versterkt elkaar, daarom worden in de huidige situatie al nest-reducerende maatregelen getroffen. Deze wijze van beheer wordt na realisatie van dit project voortgezet in het natuurgebied en uitgebreid naar de bypasspercelen. Naast nestreductie is het aanplanten van riet een effectieve methode om ganzen te weren, dat bij dit project wordt toegepast. Om riet een kans te geven om te groeien, wordt jong riet direct na aanplant met linten en/of netten afgezet. Hiermee worden ganzen tegengehouden en kunnen de wortelstokken zich goed ontwikkelen. Daarnaast is, zeker in de eerste vijf jaar, nauwe afstemming tussen SBB en het waterschap nodig om een juiste balans te zoeken tussen goede condities voor het riet om te kunnen groeien, en aan de andere kant het zo ongeschikt mogelijk te maken voor ganzen. Ook worden afspraken gemaakt met de betreffende Wildbeheereenheid over de aanvullende bestrijding van ganzen.

Weids uitzicht vanuit de woning/de tuin

Omwonenden geven aan het uitzicht vanuit hun woning erg te waarderen. Het gaat hier vooral om de gebieden die nu nog agrarisch gebruikt worden en waar straks een plasdras inrichting is voorzien, zoals in de bypass, of in het gebied waar het rietmoeras wordt uitgebreid.

In het ontwerp besteden we daar waar mogelijk aandacht aan. Bij de uitbreiding van het rietmoeras is dat echter vrijwel niet mogelijk, omdat riet nu eenmaal hoger groeit dan gras. Op het bypassperceel zal ook riet gaan groeien. Door bij de woningen een dwarswatergang te realiseren worden zichtlijnen gecreëerd (zie ook de tekeningen in bijlage A). Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de wens tot behoud van uitzicht.

Recreatie in het gebied

Het gebied wordt veel bezocht door vogelliefhebbers en wandelaars. Gemeente Oudewater heeft de wens geuit om een wandelpad aan te leggen vanuit Oudewater naar het natuurgebied, zodat wandelaars niet meer gebruik hoeven te maken van het fietspad. Omdat deze wens niet aansluit bij de wensen van omwonenden en grondeigenaren is deze wens niet tot realisatie gekomen.

Vanwege de natuurfunctie is het belangrijk om de rust in het gebied te behouden. De huidige wandelroute om het natuurgebied wordt daarom niet uitgebreid, wel wordt deze hersteld.

Optimalisatie omliggende grond

Voor aangrenzende agrariërs is het een wens om de omliggende grond zoveel en zo goed mogelijk geschikt te houden voor agrarisch gebruik. Daarom zorgen wij in het ontwerp voor een overrijdbare dam tussen percelen naast de bypass zodat percelen beter bereikbaar worden, wordt de grond efficiënter ingericht zodat lastig bereikbare hoekjes agrarische grond bewerkbaar blijft en wordt eventueel vrijkomende grond beschikbaar gesteld om percelen mee op te hogen.

Naast genoemde onderwerpen is ook met diverse aanwonenden over andere zaken gesproken. Indien nodig zijn daar maatwerkafspraken gemaakt.

1.5.3 Meekoppelkansen en synergiekansen

Aanvullend op wensen vanuit de omgeving die direct in het project meegenomen kunnen worden, zijn er ook een aantal meekoppelkansen en synergiekansen. Synergiekansen zijn kansen voor het waterschap om maatregelen mee te nemen in dit project die bijdragen aan doelen van het waterschap. Meekoppelkansen zijn kansen van externe partijen (bijvoorbeeld de gemeente of Staatsbosbeheer) die meegenomen kunnen worden in het project. Hiermee benutten we de mogelijkheid om op een efficiënte manier een aantal extra maatregelen in de omgeving uit te voeren.

Synergiekansen

De synergiekansen in dit project zijn het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Deze verbeteren de waterkwaliteit, wat een doel is van het waterschap. Ook wordt in de uitvoering het verbeteren van omliggende regionale waterkeringen meegenomen (zie paragraaf 1.5.4).

Meekoppelkansen voor natuurwaarden

In paragraaf 1.4.3 staan een aantal maatregelen genoemd om de natuurwaarden te verbeteren in het gebied. Dit zijn de uitbreiding van het rietmoeras, het aanleggen van eilandjes boven het inundatiepeil en het aanleggen van een vispassage. Het aanleggen en verbeteren van bestaande NVO's zorgt, naast het verbeteren van de waterkwaliteit, ook voor meer natuurwaarden.

Recreatieve meekoppelkansen

De huidige vorm van recreatie krijgt een impuls. Als meekoppelkans vanuit de gemeente Lopik wordt de parkeerplaats efficiënter ingericht en opgeknapt zodat de

ruimte efficiënter gebruikt kan worden. Ook worden enkele herstelwerkzaamheden aan het wandelpad uitgevoerd. Om wandelaars de gelegenheid te geven uitgebreid van dit gebied te genieten, wordt diverse bankjes geplaatst. Aanvullend wordt gekeken naar mogelijkheden voor een educatieve plek.

1.5.4 Uitvoeren onderhoud aan waterkeringen

Het waterschap heeft de wettelijke taak om onderhoud te doen aan waterkeringen. In de buurt van project Willeskop liggen een aantal regionale waterkeringen waaraan onderhoud moet plaatsvinden. Het onderhoud zal plaatsvinden aan de oranje waterkeringen op de kaart in bijlage C. Een van deze waterkeringen is van de voorboezem, hier wordt door omwonenden regelmatig gewezen op lekkages. Het opknappen van deze keringen wordt meegenomen tijdens de uitvoering van project Willeskop. De werkzaamheden aan de oranje waterkeringen op de kaart in bijlage C kunnen binnen de huidige afmetingen van de legger uitgevoerd worden. Het is daarmee vanuit de Waterwet niet verplicht een projectplan Waterwet voor deze werkzaamheden op te stellen. De werkzaamheden aan de groene en rode keringen in bijlage C zijn beschreven in paragraaf 1.4.3 van dit projectplan.

1.6 Effecten op de omgeving en te treffen voorzieningen

De beschreven maatregelen in paragraaf 1.4.3 hebben verschillende effecten op de omgeving, zowel tijdens als in de situatie waarin de berging wordt ingezet. In dit hoofdstuk worden deze effecten omschreven. Ook worden maatregelen beschreven die nodig zijn om nadelige gevolgen te mitigeren. De te treffen maatregelen hebben mogelijk een impact op verschillende omgevingsbelangen zoals natuur, archeologie en cultuurhistorie. In het kader van de uit te voeren werkzaamheden zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. De resultaten staan hieronder beschreven.

1.6.1 Natuur

1.6.1.1 Soortenbescherming

In 2021 is een quickscan naar de aanwezige flora en fauna uitgevoerd. Ook is in 2021 een vervolgonderzoek uitgevoerd. Een van de doelen van het project is het verbeteren van de natuurwaarden van het gebied. Dit willen we realiseren door bestaande oevers te verflauwen om deze natuurvriendelijker te maken, het rietmoeras uit te breiden, het aanleggen van eilandjes boven het inundatiepeil en het aanleggen van een vispassage.

Effecten tijdelijke werkzaamheden tijdens uitvoering

In het rapport van het vervolgonderzoek is beschreven wat de effecten van de maatregelen zijn op de (beschermde) soorten in het gebied. De conclusie van dit onderzoek is dat de tijdelijke werkzaamheden effecten hebben op de voortplantingsplekken van de heikikker en de poelkikker. Ook zijn effecten te verwachten op de overwinteringsplekken van deze twee soorten en de rugstreeppad. Daarnaast hebben de werkzaamheden effect op het leefgebied van de waterspitsmuis.

Op de zuidelijke kade worden een aantal van de hogere bomen (hoger dan 5 meter) aan de zuidelijke zijde van de kade gekapt. 60 bomen van de ongeveer 650 hogere bomen op de kade zijn beoordeeld of zij een gevaar vormen voor de waterveiligheid. Er zullen enkele grotere bomen (die hoger zijn dan 5 meter) gekapt worden. Daarnaast zullen hakhoutstoven worden teruggesnoeid. Het is niet nodig (waar dan ook) om voor het project hakhoutstoven te verwijderen en deze worden dan ook behouden. Bomen met holtes van vleermuizen (ruige dwergvleermuis, watervleermuis en/of franjestaart) en de boom met een nest van een ransuil worden behouden. Voor de

franjestaat en de ransuil geldt ook dat de bomen rondom de boom met de holte behouden blijven om een effect te voorkomen.

Het groene lijnelement wat de bomen vormen blijft intact omdat aan de noordelijke zijde van de kade geen hogere bomen gekapt worden, daar wordt slechts hakhout gesnoeid. Er zijn daarmee geen effecten op vliegroutes van vleermuizen. Tijdens de uitvoering wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol. Effecten van de werkzaamheden op vleermuizen zijn uitgesloten.

Effecten tijdens inzet waterberging

Het huidige natuurgebied zal tijdens bergingssituaties deels onderlopen met water, wat ook effecten heeft op beschermde soorten. Er zijn effecten te verwachten op de voortplantingsplekken van de heikikker en poelkikker. Ook zijn effecten te verwachten op broedvogels, namelijk de grondbroeders en soorten die op geringe hoogte in de (moeras-)ruigte of het struweel broeden.

Gevolgen van de veroorzaakte effecten

Voor de effecten die door de werkzaamheden (tijdelijk, maar ook tijdens inzet van de waterberging) veroorzaakt worden op de gebieden die een functie hebben voor beschermde soorten is een ontheffing nodig, waaruit maatregelen volgen om de effecten op de beschermde soorten te mitigeren en/of te compenseren. Deze zal worden aangevraagd bij de provincie Utrecht. Ook is in het huidige ontwerp al rekening gehouden met het effect van inzet van de berging op de broedvogels, bijvoorbeeld door deels hoogwatervrije eilandjes te creëren. Ook is de uitbreiding van het rietmoeras een toevoeging voor de broedvogels.

Het verkrijgen van de ontheffing Wnb is een randvoorwaarde voor het project. Het kan er zelfs toe leiden dat het project niet uitgevoerd mag worden, omdat de tijdelijke werkzaamheden niet uitgevoerd mogen worden met de voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen voor de aanwezigheid van meerdere beschermde soorten. Een andere mogelijkheid is dat de mitigerende en/of compenserende maatregelen moeten worden aangepast.

Een derde scenario is dat er geen ontheffing Wnb kan worden verleend voor de inzet van de waterberging in bepaalde periodes. Dit kan ertoe leiden dat de berging niet kan worden ingezet in bepaalde periodes vanwege de effecten op broedvogels, de poelkikker of de heikikker. De effectiviteit van de inzet van de berging voor HDSR dient in dat geval opnieuw bekeken worden.

De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen plaatsvinden. Hierdoor worden tijdelijke effecten door de werkzaamheden op broedvogels voorkomen.

Voorafgaand aan de uitvoering zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld waarin voorwaarden staan zodat wordt voldaan aan de zorgplicht van de Wnb. Ook worden hierin de mitigerende/compenserende maatregelen vanuit de ontheffing meegenomen, De aannemer die het werk gaat uitvoeren werkt met dit ecologische werkprotocol. Waarschijnlijk worden verschillende werkzaamheden in verschillende periodes uitgevoerd, onder andere afhankelijk van het effect van de werkzaamheden op de soorten in het gebied en de werkomstandigheden per seizoen. De werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding uitgevoerd.

1.6.1.2 Gebiedsbescherming

Natura-2000 gebieden

De voorgenomen ingrepen vinden plaats buiten Natura 2000-gebied (dichtstbijzijnde gebied op 5,5 km afstand van de meest dichtbijgelegen werkzaamheden). Directe

negatieve effecten als gevolg van ontwikkelingen in het plangebied (zoals verlies oppervlakte habitattypen en verlies oppervlakte leefgebied in Natura 2000-gebieden) zijn daarom uitgesloten. Voor wat betreft indirecte effecten zijn evenmin effecten op de soorten en instandhoudingsdoelen van de betreffende gebieden te verwachten.

In de permanente situatie na realisatie vindt geen toename van stikstofuitstoot plaats. Hoeveel stikstofdepositie de werkzaamheden veroorzaken op stikstofgevoelig Natura 2000-gebied in de tijdelijke situatie tijdens de uitvoering wordt berekend door middel van een Aerius-berekening. Als de stikstofdepositie onder de 0,00 mol/ha/jr uitkomt, zijn vervolgstappen niet nodig. Als de uitkomst hoger is dan een depositie van 0,00 mol/ha/jr worden de benodigde vervolgstappen doorlopen zodat voldaan wordt aan de Wet natuurbescherming. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het verminderen van de uitstoot of onderzoeken of er effecten zijn op het Natura 2000-gebied als gevolg van de verhoogde depositie.

NNN-gebied

De maatregelen vinden plaats in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De maatregelen zorgen ervoor dat de indeling in natuurdoeltypen in de situatie na realisatie verandert ten opzichte van de huidige situatie. De voorgenomen wijzigingen zijn besproken met SBB en de provincie Utrecht. De provincie Utrecht zal de kaart met natuurdoeltypen aanpassen aan de nieuwe situatie.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de ecologische waarden van het gebied na realisatie verbeterd worden. De contouren van het natuurgebied blijven gelijk, en er vindt geen uitbreiding of verkleining plaats van het NNN-gebied. Er is om deze reden geen vergunning nodig vanuit de gemeenten voor effecten op NNN-gebied.

Weidevogelgebied

Het natuurgebied zelf staat op de kaart van provincie Utrecht niet geregistreerd als weidevogelgebied, omdat het gebied al geregistreerd is als NNN-gebied. Alle gebieden eromheen zijn wel aangewezen weidevogelgebied. De werkzaamheden zullen buiten het broedseizoen plaatsvinden. Hierdoor worden tijdelijke effecten door de werkzaamheden op vogels - en daarmee overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb met betrekking tot vogels - voorkomen. Het weidevogelgebied wordt niet verkleind door het project.

1.6.2 Archeologie

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden heeft een archeologisch vooronderzoek plaatsgevonden. Hierin wordt geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren en deels de uitvoering plaats te laten vinden onder archeologische begeleiding in de zones met (middel)hoge verwachting, waarin eventuele archeologische resten naar verwachting zijn te vinden. Deze zones zijn archeologisch interessant vanwege de aanwezigheid van voormalige stroomgordels die in verschillende periodes actief waren en de bijbehorende komgebieden. Archeologisch gezien vormen de oeverwallen van een rivier een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (pre-)historische samenlevingen. Ook op het moment dat een rivier inactief geworden is, blijft deze als een hoger gelegen rug in het landschap achter. Hierdoor is er in gebieden waar ooit stroomgordels gelegen hebben meer kans op bewoning, wat de verwachting qua archeologische waarden hoger maakt. Het archeologische vooronderzoek ligt momenteel ter beoordeling bij de betrokken gemeentes. Het vervolgonderzoek of archeologische begeleiding vindt plaats in overeenstemming met de gemeentelijke archeologen.

1.6.3 Cultuurhistorie en landschap

Naast archeologisch onderzoek is een cultuurhistorisch/landschappelijk vooronderzoek uitgevoerd waarbij gekeken is naar het effect van de beoogde maatregelen op cultuurhistorie en het landschap. Bij de totstandkoming van het huidige ontwerp is zo veel mogelijk rekening gehouden met het behouden van de huidige cultuurhistorische en landschappelijke waarden. In het ontwerp wordt bijvoorbeeld het ontginningspatroon van de sloten zo veel mogelijk behouden. Het project tast in de bypass wel in bepaalde mate de cultuurhistorische waarden van de historische tussenboezem aan omdat hier een nieuwe kering wordt aangelegd en de huidige kering wordt verbreed. Het ontwerp is aangepast zodat een voormalige molenplaats ontzien wordt in de bypass.

1.6.3.1 Cultuurhistorisch waardevolle bomen

Op de voormalige waterkering naast de bypass, die in de nieuwe situatie weer als waterkering gaat dienen, staan momenteel knotwilgen. Deze zijn karakteristiek voor dit type landschap en blijven aan één zijde in de nieuwe situatie staan. Het komt erop neer dat waarschijnlijk 9 knotwilgen verwijderd moeten worden en zo'n 50-60 knotwilgen kunnen blijven staan. Dit laatste is mogelijk omdat de kering verbreed wordt. Voor de cultuurhistorische herkenbaarheid van dit ensemble van de tussenboezem is het belangrijk dat deze knotwilgen blijven staan.

De noordelijke kade (Bloklandsekade) wordt inclusief bomen intact gelaten. Op de zuidelijke kade (Noordzijdsekade) is het aan de zuidelijke zijde van de kade nodig om de bomen die een risico vormen voor de waterveiligheid te kappen of terug te snoeien. Echter zit de cultuurhistorische waarde van het groen op deze locatie vooral in het hakhout, dat zit er al honderden jaren. Het is nodig om over 800 meter het hakhout aan de noordelijke zijde van de kade terug te snoeien om de kade te verbeteren. Dit hakhout zal echter binnen een paar jaar weer zijn uitgegroeid en de werkzaamheden hebben dus slechts een tijdelijk effect op de cultuurhistorische beleving. Het groene lijnelement van de kade met het karakteristieke hakhout blijft dus intact. Bij het aanbrengen van de duikers in de kades blijft het profiel van de kades visueel intact. De eendenkooien in het gebied blijven onaangetast.

1.6.3.2 Algemene conclusie cultuurhistorie en landschap

Over het algemeen heeft het project geen wezenlijke aantasting van het ensemble van de cultuurhistorische waarden. Waar mogelijk houden we dit in stand en op een beperkt aantal plekken is het noodzakelijk om hiervan af te wijken omdat we de grond niet in eigendom hebben of omdat er bebouwing staat. Alternatieven zouden een negatiever effect hebben op de cultuurhistorie.

Los van bovenstaande worden nog mogelijkheden onderzocht om de cultuurhistorie te versterken door een educatiebord te plaatsen wat bijdraagt aan de versterking van de leesbaarheid van het landschap en dus de cultuurhistorische waarden.

1.6.4 Niet Gesprongen Explosieven

Er is een studie uitgevoerd naar de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven ter plaatse van de werkzaamheden. Hieruit blijkt dat het projectgebied niet verdacht is op de mogelijke aanwezigheid van niet gesprongen explosieven.

1.6.5 Bodem

Binnen het projectgebied is een bodemkwaliteitsonderzoek uitgevoerd waarbij gekeken is naar de bodemkwaliteit ter plaatse van de zes te realiseren kunstwerken. Op vijf van

de zes locaties is het niet nodig nader onderzoek uit te voeren. De locatie van de inlaat van de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (onder de provinciale weg N228) richting het waterbergingsgebied is echter verdacht op het voorkomen van asbestverontreiniging. Het uitvoeren van een nader onderzoek naar asbest op deze locatie is lastig vanwege de ligging van de provinciale weg en nabijgelegen opstallen. Er is daarom met de ODRU, onder voorwaarde van het nemen van een aantal veiligheidsmaatregelen, afgesproken om tijdens de werkzaamheden de (mogelijk) verontreinigde grond in een depot te leggen en de hoeveelheid asbest te meten. Afhankelijk van de resultaten wordt de grond naar een verwerker of grondbank gebracht of wordt de grond hergebruikt.

Binnen het project vindt grondverzet plaats bij de verlaging van het waterbergingsgebied en werkzaamheden bij de regionale kering en de bypass. Deze locaties zijn onverdacht en opgenomen in de Nota bodembeheer en op de bodemkwaliteitskaart van de betrokken gemeenten. Voor deze locaties geldt dat ze op basis van de resultaten van het historisch vooronderzoek onverdacht zijn van het voorkomen van bodemverontreiniging. Hier is dan ook geen booronderzoek uitgevoerd.

1.6.6 Geluid

De projectlocatie ligt binnen het door de provincie Utrecht aangewezen stiltegebied Willeskop/Benschop en deels binnen de bufferzone van het stiltegebied Hoenkoop/Polsbroek. De werkzaamheden binnen dit project bestaan hoofdzakelijk uit graafwerkzaamheden en het plaatsen van kunstwerken. Het geluid dat afkomstig is van de werkzaamheden is van tijdelijke aard en heeft geen permanent effect op het stiltegebied.

Er staat een aantal woningen in de directe projectomgeving. Voor eventuele tijdelijke geluidsoverlast op de omgeving wordt rekening gehouden door de wettelijke richtlijn te volgen zoals omschreven in het Bouwbesluit 2012. In deze richtlijn is omschreven wat het maximaal toelaatbare geluidsniveau mag zijn op gevels van woningen.

1.6.7 Omgevingshinder

Uitgangspunt is om de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken. Er wordt getracht de grond die vrijkomt bij de werkzaamheden op locatie te hergebruiken in het werk en daarmee te werken met een gesloten grondbalans. Bij de aan- en afvoer van materieel en eventueel van grond verwachten we, los van één specifieke locatie, geen verkeershinder voor de omgeving, behalve mogelijk een tijdelijke snelheidsbeperking. Er wordt wel verkeershinder verwacht bij het vervangen van de duiker onder de provinciale weg. Het waterschap zal samen met de aannemer en de provincie overleggen om de hinder zo minimaal mogelijk te laten zijn.

We verwachten geen trillingshinder of schade aan wegen als gevolg van de uitvoering. Daarnaast komt de wateraan-, af-, en doorvoer niet in het gedrang door de werkzaamheden. De bereikbaarheid van de percelen in de nabijheid van het werk zullen zoveel als mogelijk worden gegarandeerd en hierover zal met betrokken grondeigenaren- en gebruikers afstemming plaatsvinden.

Naar alle waarschijnlijkheid zal het niet lukken om alle wandelpaden open te houden tijdens de werkzaamheden. Een eventuele stremming stemmen we tijdig af met de beheerorganisaties van de routes zodat zij dit duidelijk en tijdig kunnen communiceren aan de gebruikers. Het streven is om de tijdelijke afsluiting buiten het voorjaar/zomer seizoen in te stellen.

1.6.8 Effecten op waterkwantiteit en waterkwaliteit

De effecten op de waterkwantiteit en waterkwaliteit zijn omschreven in hoofdstuk 2.1 van dit projectplan, verantwoording aan de waterwet. Hier is onder andere beschreven welke peilwijzigingen nodig zijn om dit plan te realiseren. Ook staat in paragraaf 1.5.2 onder het kopje 'Wateroverlast en natschade' beschreven wat de verwachte effecten zijn qua wateroverlast op nabijgelegen woningen en welke maatregelen getroffen worden. De conclusie is dat, na het nemen van mitigerende maatregelen, er geen effecten op woningen, percelen en andere opstallen te verwachten zijn.

1.6.9 Ruimtelijke inpassing

Voor het uitvoeren van de maatregelen binnen het project is ruimte nodig. De gronden, benodigd voor de realisatie van de maatregelen, zijn in eigendom van Staatsbosbeheer, het waterschap en voor een klein deel een particulier. De percelen ter plaatse van de bypass zijn in eigendom van SBB en verpacht aan agrariërs.

Er vindt momenteel overleg plaats over het verkrijgen van recht van opstal en over bereikbaarheid voor beheer en onderhoud. Ook worden mogelijkheden besproken voor een kleine grondruil ten zuiden van Vaders Wens tussen SBB en een particulier.

Er is gesproken over de details qua inrichting van de tuinen van de woning- en perceeleigenaren waarmee een raakvlak is met het project. Deze worden in een latere fase bekend en vastgelegd in het uitvoeringsontwerp.

1.6.10 Kabels en leidingen

Er is onderzoek uitgevoerd om de aanwezige kabels en leidingen binnen het projectgebied zoveel mogelijk in beeld te brengen. Er zijn KLIC-gegevens opgevraagd en er zijn gesprekken gevoerd met de desbetreffende beheerders. Uit deze onderzoeken is de verwachting dat twee tot vier kabels en/of leidingen verlegd moeten te worden. De aannemer neemt in de uitvoering de gesprekken met de beheerders over en stemt de uitvoering met hen af. De verwachting is dat de bestaande afnemers ten tijde van de uitvoering hier weinig hinder van ondervinden.

1.6.11 (Mede-)gebruik van het projectgebied

In het projectgebied wordt volop gewandeld. Na realisatie van de maatregelen blijft dit (mede)gebruik onveranderd. Zoals beschreven in paragraaf 1.5.2 en 1.5.3 worden verschillende maatregelen getroffen om de wandelrecreatie te verbeteren.

Voor wat betreft het agrarisch gebruik, wordt het perceel van de toekomstige bypass omgevormd tot water waardoor het niet meer gebruikt kan worden voor agrarische doeleinden. Ook wordt bij Vaders Wens een stuk agrarische grond omgevormd tot rietmoeras. Na realisatie is het voornemen van Staatsbosbeheer om begrazing niet meer in te zetten als beheermaatregel in het natuurgebied vanwege de nieuwe natuurwaarden in de nieuwe situatie. Overige effecten op het agrarische gebruik rondom het natuurgebied en waterberging worden niet verwacht.

1.7 Uitvoering en Beheer en onderhoud

1.7.1 Planning

De planning is om in het voorjaar 2023 de aanbesteding van het werk plaats te laten vinden om een aannemer te contracteren. Naar verwachting zal de aannemer in najaar 2023 met de uitvoering starten. De totale uitvoering van het werk zal ongeveer 16

maanden duren. Naar alle waarschijnlijkheid wordt niet overal tegelijkertijd gewerkt, maar worden de werkzaamheden in verschillende delen uitgevoerd.

1.7.2 Uitvoeringsaspecten

Op basis van dit projectplan wordt het ontwerp verder uitgewerkt en worden de werkzaamheden in een contract vastgelegd. Op basis van de definitieve tekeningen worden de vergunningaanvragen opgesteld en ingediend. Het contract wordt aanbesteed en de aannemer met de beste aanbieding zal het werk volgens de eisen en randvoorwaarden van het contract uitvoeren. Door of in opdracht van het waterschap zal er toezicht worden gehouden op de uitvoeringswerkzaamheden.

Daar waar nodig zullen vlak voor uitvoering nog de laatste details van de werkzaamheden met de betreffende eigenaren worden besproken en afgestemd. In overleg met de eigenaren worden de werkzaamheden besproken waarna de definitieve wijze van uitvoering wordt bepaald.

De aannemer zal bij de start van de werkzaamheden werkterreinen inrichten. Na afronding van de werkzaamheden zullen de werkterreinen in dezelfde staat teruggebracht worden als voor de werkzaamheden.

1.7.3 Beheer en onderhoud

Voor toekomstig beheer en onderhoud wordt een gebruiksovereenkomst opgesteld tussen HDSR en SBB waarin beschreven wordt welke organisatie verantwoordelijk wordt voor welk onderhoud. In de basis zal het beheer en onderhoud van de keringen, peilregulerende kunstwerken en de primaire watergangen bij HDSR liggen. Het beheer en onderhoud van het bestaande natuurgebied, de opnieuw in te richten bypass percelen en de recreatieve voorzieningen zal waarschijnlijk bij SBB liggen. Dit zal worden vastgelegd in de gebruiksovereenkomst. De uitkomsten uit de gebruiksovereenkomst welke leiden tot een leggerwijziging (inclusief de beheer- en onderhoudsplichtige) worden vastgelegd in de legger(s) van het waterschap.

De inlaat vanuit de GHIJ, de voorboezem en de bypass zijn momenteel tertiaire watergangen. Dit worden na realisatie primaire watergangen. Dit houdt in dat in de situatie na realisatie deze watergangen in beheer en onderhoud komen bij HDSR. De nieuwe waterkeringen (langs de bypass) komen ook in beheer en onderhoud bij HDSR. De voorzieningen voor de peilafwijking bij Vaders Wens en de peilafwijking bij de woningen nabij het voormalige gemaal Benschop komen in beheer en onderhoud bij de aanliggende eigenaar. Hier vallen de peilscheidingen ook onder.

Het beheer en onderhoud van de parkeerplek ligt bij de gemeente Lopik.

1.8 Communicatie en participatie

1.8.1 Belanghebbenden

In dit project is aandacht besteed aan het inventariseren en benaderen van belanghebbenden. Het doel hiervan was hen op de hoogte stellen en betrekken bij het maken van dit plan.

Belanghebbenden zijn de aangrenzende perceeleigenaren, pachters, partijen met een recht van overpad door het projectgebied, recreanten, Staatsbosbeheer, gemeenten Oudewater, Montfoort en Lopik, de Provincie Utrecht, Rijkswaterstaat, Stichting Hugo Kotenstein, de Werkgroep Behoud Lopikerwaard en de Wildbeheereenheid Lopikerwaard.

We verdelen deze belanghebbenden in de volgende hoofdgroepen:

1. Staatsbosbeheer en pachters;
2. Direct omwonenden;
3. Aangrenzende agrariërs;
4. Overige gebruikers;
5. Bevoegd gezag instanties;

Staatsbosbeheer en pachters

Staatsbosbeheer is als grondeigenaar van zowel het natuurgebied als de bypass een belangrijke belanghebbende in dit project. Het natuurbelang weegt zwaar. Staatsbosbeheer stelt haar grond beschikbaar voor het maatschappelijke probleem dat met dit project wordt aangepakt, maar spreekt daarbij ook haar zorgen uit voor de waterkwaliteit in de plas, de hoeveelheid slib die mogelijk meekomt tijdens een bergingssituatie, en de invloed van een bergingssituatie op broedvogels.

Staatsbosbeheer en HDSR hebben in februari 2022 een intentieovereenkomst ondertekend waarin zij hun gezamenlijke wens voor ontwikkeling van dit gebied uitspreken. Ook hebben zij hierin bovenstaande aandachtspunten benoemd en welke onderzoeksvragen hier nog voor moeten worden uitgezet.

Staatsbosbeheer en HDSR werken samen aan een gebruikersovereenkomst, waarin afspraken over toekomstig gebruik, beheer en onderhoud worden vastgelegd. De percelen waar de watergang verbreed wordt naast de Damweg, worden in de huidige situatie verpacht aan agrariërs. Dit zal niet meer mogelijk zijn in de situatie na realisatie. Dit is met de betreffende agrariërs besproken.

Direct omwonenden

Direct omwonenden ervaren de veranderingen in het gebied ten gevolge van dit plan in hun directe woonomgeving. Hun wensen voor het ontwerp zijn daarom belangrijk voor ons. Tijdens keukentafelgesprekken hebben we hen geïnformeerd over het ontwerp en zijn wensen opgehaald. Deze zijn vervolgens waar mogelijk in het ontwerp verwerkt. Ook met betrekking tot de uitvoering wordt rechtstreeks contact met hen gelegd.

Aangrenzende agrariërs

Agrariërs die met hun land grenzen aan de waterberging en/of aan de bypass, maken zich zorgen over mogelijk toenemende ganzenvraat. Zoals aangegeven in paragraaf 1.5.1 is onder andere voor deze groep een inloopbijeenkomst georganiseerd. Ook zullen richting de ontwerpfase inloopbijeenkomsten worden georganiseerd.

Overige gebruikers

Het gebied wordt door veel natuurliefhebbers bezocht. Ook vanuit Oudewater komen veel mensen een ommetje maken in dit natuurgebied. Deze mensen willen we in de komende fasen van het project bereiken via berichten in de lokale media, zoals de websites van de gemeenten en HDSR, de IJsselbode en Het Kontakt.

Verder is zijn belangenorganisaties vanuit het gebied geïnformeerd over de werkzaamheden, namelijk Stichting Hugo Kotenstein, de Werkgroep Behoud Lopikerwaard en de Wildbeheereenheid Lopikerwaard.

Bevoegd gezag instanties

Het project heeft afstemming gezocht over het project met de provincie Utrecht, gemeente Oudewater, gemeente Montfoort en gemeente Lopik. Belangrijke onderwerpen waar het projectteam over in gesprek is met provincie en gemeenten zijn natuur (soortenbescherming en effect op NNN), cultuurhistorie, ruimtelijke inpassing

(bestemmingsplannen) en hoe het project past binnen de wet- en regelgeving en beleidskaders (vergunningen). Deze onderwerpen zijn al deels meegenomen in de verkenningsfase en worden momenteel verder uitgewerkt in de planuitwerkingsfase. Ook zal het projectteam in de vervolgfase met de provincie en de gemeentes in gesprek gaan over de verkeersontsluitingen en verkeersveiligheid. In het project zijn een aantal (vergunning)procedures voorzien naast de procedure voor dit projectplan waterwet, welke zijn beschreven in Hoofdstuk 2.4.

1.8.2 Communicatie en participatie in de volgende fases

Voorafgaand aan en vlak na de vaststelling van het projectplan wil het waterschap de omgeving op de hoogte houden over het project. Zo worden direct belanghebbenden geïnformeerd over het projectplan en wordt een bewonersavond georganiseerd tijdens de inspraakperiode. Ook in de aanloop naar de uitvoering van het werk wil het waterschap de omgeving goed op de hoogte houden. Zo zal ook voor start uitvoering nog een bewonersavond worden georganiseerd, waarin aandacht is voor de wijze van uitvoering van de werkzaamheden en de impact hiervan op de omgeving. Ook wordt het dan helder welke communicatie door HDSR zal worden gedaan (bijvoorbeeld projectinformatie) en welke communicatie de aannemer oppakt (bijvoorbeeld informatie over de uitvoering).

1.8.3 Contactpersoon waterschap

De omgevingsmanager van het project, Esther Nieuwenhuis, is beschikbaar voor vragen en opmerkingen over dit plan per e-mail op esther.nieuwenhuis@hdsr.nl of op telefoonnummer 030 209 7006. Ook kunt u de tekeningen van het ontwerp en onderliggende onderzoeksrapporten opvragen via het hiervoor genoemde e-mailadres.

2 Deel II: Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk wordt de verantwoording voor de beoogde maatregelen beschreven op basis van wet- en regelgeving en vigerend beleid. Aan de orde komen de Waterwet, het Besluit m.e.r. en verschillende beleidsstukken van het waterschap. Ook wordt ingegaan op de benodigde vergunningen voor de uitvoering van het project.

2.1.1 Waterwet

In de Waterwet is in artikel 5.4 onder lid 1 opgenomen dat voor wijziging of aanleg van een waterstaatswerk door de beheerder een projectplan vastgesteld moet worden. In hoofdstuk 5 van de Waterwet wordt beschreven waaraan een projectplan minimaal moet voldoen.

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a) voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met;
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De toetsing op deze onderdelen staat in onderstaande sub-paragrafen toegelicht.

Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Met dit plan willen we natuurgebied Willeskop geschikt maken voor het bergen van ca. 200.000 m³ water en inrichten om het water door te voeren vanaf de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel (GHIJ) naar de Lek. Het project is een effectief middel om het westelijke watersysteem van HDSR robuuster en klimaatbestendiger te maken. Het waterschap krijgt meer sturingsmogelijkheden op het hoofdwatersysteem en daarmee een breder handelingsperspectief bij (dreigende) wateroverlast. De verwachting is dat het waterschap de waterberging één keer in de vijf jaar zal inzetten.

In paragraaf 1.5.2 onder het kopje 'Wateroverlast en natschade' staat beschreven wat de verwachte effecten zijn qua wateroverlast op nabijgelegen woningen en welke maatregelen getroffen worden. Het waterschap maakt de waterkeringen geschikt om de genoemde hoeveelheid water te bergen zonder dat de waterveiligheid in het geding komt. Ten zuiden van Vaders Wens worden peilscheidingen aangebracht om wateroverlast te voorkomen bij de percelen rondom de woning van Vaders Wens. Daarnaast wordt nabij de woningen naast de Damweg 13 en 17 een gronddam geplaatst om wateroverlast te voorkomen bij de woningen en tuinen. Effecten qua wateroverlast op nabijgelegen agrarische percelen worden niet verwacht.

Om de maatregelen van het project mogelijk te maken zullen ook peilbesluiten worden gewijzigd. Zie hiervoor hoofdstuk 2.2.

Het project voorziet niet in een specifieke maatregel om watertekort te voorkomen. Echter, met de inrichting van gebied wordt een robuust watersysteem gerealiseerd waarmee voldoende water beschikbaar is en zal geen negatieve invloed hebben op waterschaarste.

Ecologische en chemische waterkwaliteit

De huidige waterkwaliteit in de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel, de Korenmolenvliet en het natuurgebied is goed. In de reguliere situatie, na realisatie van het project, zal er dus geen verslechtering optreden van de waterkwaliteit, en zelfs een verbetering in de Korenmolenvliet.

In de voorboezem is de kwaliteit van het water in de zomer minder goed. Dit uit zich in dode vissen, stankoverlast en veel waterplanten. Doordat in dit project een inlaat vanuit de Gekanaliseerde Hollandsche IJssel wordt gerealiseerd, biedt dit mogelijkheden in het beheer voor meer doorstroming van de voorboezem. Het is de verwachting dat dit gaat bijdragen aan een verbetering van de waterkwaliteit.

De kwaliteit van het water in de situatie waarin de berging wordt ingezet kan alleen achteraf gemeten worden. Dit wordt gemeten in situaties na realisatie van de waterberging én wanneer een piekbui optreedt. De meetperiode zal minimaal 1 jaar zijn vanaf het moment dat de waterberging wordt ingezet. Op basis van bestaande gegevens over de ecologische waterkwaliteit is wel een inschatting gemaakt van het effect van het gebruik van het natuurgebied als bergingsgebied. Hieruit blijkt dat de hier voorziene overstromingsfrequentie van eens per 5 jaar waarschijnlijk minder bepalend is voor de natuur dan de kwaliteit van het ingelaten water. De geplande korte overstroming van enkele dagen kan tot een verandering in chemische samenstelling van de bodem leiden, die ook effect heeft op flora en fauna: de beschikbare zuurstof vermindert in de eerste dagen, waardoor chemische reacties en daarmee voedingsstoffen voor een korte periode veranderen. Mogelijk negatieve effect is dan eutrofiëring (te grote voedselrijkdom). Wat het effect is van een tijdelijke stijging van het waterpeil (door inzet van de berging) in het gebied op de voedselrijkdom wordt momenteel onderzocht. Indien uit het onderzoek blijkt dat maatregelen noodzakelijk zijn, worden deze getroffen.

Momenteel loopt ook een onderzoek naar de kwaliteit van het water uit de GHIJ (ook tijdens piekbuien) en naar de hoeveelheid en kwaliteit van het slib dat mogelijk het natuurgebied wordt ingelaten als er aanspraak gemaakt wordt op de waterberging. Dit onderzoek is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2023 afgerond. Als blijkt dat het inlaatwater van onvoldoende kwaliteit is zal bekeken worden of de huidige maatregelen voldoende zijn om de negatieve effecten te voorkomen. Zo niet dan zullen er nog aanvullende maatregelen getroffen worden.

Onderdeel van het project is het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. Natuurvriendelijke oevers dragen bij aan de verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit, wat een doel is vanuit het waterschap.

Maatschappelijke functie van het watersysteem

De aanleg van de waterberging en -doorvoer zorgt ervoor dat in extreme neerslagsituaties delen van de polder niet overstromen, wat maatschappelijk nadelige effecten voorkomt. Het project vervult daarmee een belangrijke maatschappelijke functie. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het maken van een educatieve plek, wat de beleving van het watersysteem op deze locatie vergroot. Dit heeft een positief effect op de bewustwording van de functie van het gebied voor de maatschappij. Er worden enkele herstelwerkzaamheden aan het wandelpad uitgevoerd, er worden bankjes geplaatst en de parkeerplaats wordt opgeknapt waardoor het recreatieve aspect van het gebied gehandhaafd kan blijven.

2.1.2 Besluit Milieueffectrapportage

Dit projectplan beschrijft de activiteiten voor de aanleg van de waterberging en -doorvoer in en nabij Willeskop. Voor plannen en besluiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu (kunnen) hebben, wordt vaak een milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Categorieën van activiteiten die hier onder vallen staan benoemd in het Besluit m.e.r.

De nodige ingrepen voor het project komen niet voor op de C-lijst van het Besluit m.e.r. Er is daarom geen sprake van een m.e.r. plicht. Wel vallen de activiteiten onder categorie D 3.2 uit het Besluit m.e.r.: *“De aanleg, wijziging of uitbreiding van werken inzake kanalisering of ter beperking van overstromingen, met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken”*. Voor werkzaamheden die vallen onder de D-lijst van het Besluit m.e.r. is er geen verplichting tot een formele m.e.r.-beoordeling en het opstellen van een milieueffectrapport (MER). Er moet in dat geval wel onderzocht worden of er sprake is van belangrijk nadelige milieugevolgen die tot het doorlopen van een m.e.r.-procedure zouden moeten leiden. Hiervoor is een m.e.r.-beoordeling opgesteld waarop tezamen met dit projectplan een besluit is genomen. Dit besluit en de m.e.r.-beoordeling ligt bij dit plan ter inzage (bijlage D). Gelet op de kenmerken van het project, de locatie van het project en de kenmerken van de potentiële effecten van het project, wordt in het besluit geconcludeerd dat de beoogde werkzaamheden binnen project geen belangrijke negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Het doorlopen van een m.e.r.-procedure is niet noodzakelijk.

2.1.3 Omgevingswet

Naar verwachting treedt in de komende jaren de nieuwe omgevingswet in. Participatie is hierbij een belangrijke pijler. Vooruitlopend hierop heeft het project reeds in de geest van de Omgevingswet gehandeld door:

- De omgeving al in een vroeg stadium van het project te betrekken door een projectwebsite in te richten, een bewonersbijeenkomst te organiseren en direct contact te hebben met belanghebbenden;
- De omgeving mee te laten denken over optimalisatie van het plan;
- Oplossingsrichtingen en varianten voor te leggen aan Staatsbosbeheer en direct omwonenden.

Zolang een projectplan Waterwet niet onherroepelijk is, blijft het oude recht daarop van toepassing als het ontwerp daarvan voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Bij dit projectplan is daar sprake van en blijft het oude recht van toepassing.

2.2 Toetsing aan de beleidskaders van het waterschap

2.2.1 Wijzigingen Peilbesluiten

Om de maatregelen van het project mogelijk te maken zullen ook de vigerende peilbesluiten worden gewijzigd, namelijk de peilbesluiten De Keulenvaart 2013, De Pleyt 2013 en De Koekoek 2013. Hiervoor is een aparte Wijziging Peilbesluiten Lopikerwaard opgesteld. Tegelijkertijd met dit projectplan ligt de Wijziging Peilbesluiten Lopikerwaard ter inzage. Hierop is tevens inspraak mogelijk.

2.2.2 Legger

Naar aanleiding van dit projectplan dient de Legger oppervlaktewateren en Legger regionale keringen van het waterschap te worden gewijzigd. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook staan hier de zogeheten kunstwerken in vermeld zoals gemalen, sluizen, stuwen, duikers en bruggen. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap, burgers en medeoverheden op het

gebied van het onderhoud en de instandhouding van de waterstaatswerken. De legger wordt gewijzigd na afronding van de realisatie van het project door de wijzigingen in het watersysteem en de wijzigingen van de waterkeringen mee te nemen in een periodiek besluit tot een leggerwijziging. Tot die tijd wordt het watersysteem in stand gehouden volgens dit projectplan.

2.3 Overige ambities

2.3.1 Green Deal

Zowel de Rijksoverheid als de betrokken waterschappen hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Voor de waterschappen is dit onder meer opgenomen in de 'Green Deal'. Het project Waterberging en Doorvoer Willeskop werkt volgens deze uitgangspunten, met onder meer aandacht voor zuinig omgaan met energie/grondstoffen, bescherming van natuur, adequaat ruimtegebruik, aandacht voor ruimtelijke kwaliteit en doelmatige investeringen.

Voor dit project betekent dit onder andere het volgende:

- Er wordt gestreefd naar 75% duurzaam materiaalgebruik;
- Er wordt materiaal hergebruikt waar dat kan, denk hierbij aan stalen damwanden, vrijgekomen afsluiters en beschoeiingsmateriaal;
- Er wordt gestreefd naar een gesloten grondbalans om zo min mogelijk gebruik te maken van af- en aanvoer van grond;
- Voor de aannemer wordt een drempelwaarde aangehouden van minimaal 50% reductie op de uitstoot van CO2 en stikstof en dagen de markt uit om hier een stap verder in te gaan;
- Er wordt gekeken naar kansen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij te laten dragen aan het project. Dit wordt ook meegenomen bij een inspanningswaarde richting de opdrachtnemer;
- Verhogen van de natuurwaarden o.a. door het aanleggen van NVO's;
- Zonering van de recreatie om beleefbaarheid te balanceren met benodigde rust in de waterberging.

2.4 Benodigde vergunningen en ontheffingen

Het waterschap zorgt voor de aanvragen van vergunningen en ontheffingen bij bevoegd gezag instanties. Hieronder volgt een opsomming van deze vergunningen.

2.4.1 Omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning is een vergunning voor onder andere bouwen en het uitvoeren van werkzaamheden. Voor de bouw van de kunstwerken en voor het uitvoeren van werk/werkzaamheden zoals bijv. graven is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente waarin de werkzaamheden plaatsvinden.

2.4.2 Bestemmingsplan

Vanuit de eerste gesprekken met de drie betrokken gemeentes blijkt dat de voorgenomen maatregelen niet strijdig zijn met de huidige vigerende bestemmingsplannen. Het is daarom niet nodig om een bestemmingsplan te wijzigen voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het gaat om de bestemmingsplannen:

- Landelijk gebied Oudewater en Willeskop (gemeente Oudewater);
- Landelijk gebied (gemeente Lopik);
- Buitengebied 2012 (gemeente Montfoort).

De aanwijzing van het bergingsgebied heeft plaatsgevonden in de Legger Oppervlaktewater 2020, waarin het gebied is aangewezen als bergingsgebied. Conform besproken met de betrokken gemeente wordt na de realisatie van het project de dubbelbestemming waterberging en de nieuwe locatie van de waterkeringen vastgelegd in het bestemmingsplan.

2.4.3 Wet Natuurbescherming

Zoals beschreven in paragraaf 1.6.1.1 is voor het effect van de tijdelijke werkzaamheden op verschillende beschermde soorten een ontheffing benodigd bij de provincie Utrecht. Ook heeft het project een effect op beschermde soorten wanneer de waterberging wordt ingezet (in de situatie na realisatie van het project). Dit wordt meegenomen in de ontheffing die wordt aangevraagd bij de provincie.

2.4.4 M.e.r.-beoordeling

Zoals beschreven in paragraaf 2.1.2 is voor het project een m.e.r.-beoordeling opgesteld waarop tezamen met dit projectplan een besluit is genomen dat het doorlopen van een m.e.r.-procedure niet noodzakelijk is. Dit besluit en de m.e.r.-beoordeling ligt bij dit plan ter inzage (bijlage D).

2.4.5 Ontgrondingenvergunning

Na overleg met de RUD over de werkzaamheden is geen ontgrondingenvergunning benodigd voor de werkzaamheden.

2.4.6 Overige vergunningen

Naast bovenstaande vergunningen zijn er ook aanvullende vergunningen of meldingen nodig voor de tijdelijke situatie. Deze tijdelijke vergunningen en meldingen worden door de aannemer aangevraagd. Deze beschikt over de relevante informatie die bij deze aanvragen moet worden aangeleverd. Denk hierbij aan vergunningen, meldingen en toestemmingen met betrekking tot het tijdelijk bemalen/lozen, grondstromen of het plaatsen van verkeersmaatregelen. De feitelijke lijst met uitvoeringsvergunningen hangt af van de gekozen uitvoeringswijze door de aannemer. Dit kunnen ook vergunningen/meldingen bij het waterschap zijn voor werkzaamheden die niet binnen dit projectplan vallen.

3 Deel III: Rechtsbescherming

Zienswijze in de ontwerpfase

Het ontwerp-projectplan heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen van 23 januari 2023 tot en met 6 maart 2023. Belanghebbenden hebben tijdens deze periode hun zienswijze op het ontwerp-projectplan mondeling of schriftelijk kenbaar kunnen maken aan het waterschap. Tijdens deze periode hebben zes belanghebbenden zienswijzen ingediend.

Definitieve vaststelling projectplan

De ingediende zienswijzen zijn door het waterschap in behandeling genomen. Als een zienswijze gegrond is geacht, is het projectplan daarop aangepast. Alle zienswijzen zijn met de beantwoording gebundeld in een inspraaknota. Het projectplan wordt samen met de inspraaknota door het college van dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld conform het mandaatbesluit van het algemeen bestuur.

Beroep na definitieve vaststelling projectplan

Na vaststelling van het projectplan door het college van dijkgraaf en hoogheemraden kan een belanghebbende beroep instellen, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Een belanghebbende dient daartoe binnen zes weken na de bekendmaking beroep in te stellen bij de rechtbank.

Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden-Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van dit projectplan. Het beroep kan ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd van € 184,- voor een natuurlijke persoon en € 365,- voor een rechtspersoon.

Op de vaststelling van dit projectplan is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat in het beroepschrift van alle gronden van het beroep kenbaar moeten worden gemaakt. Na afloop van de beroepstermijn van zes weken kunnen geen beroepsgronden meer worden ingediend.

Voorlopige voorziening

Aangezien het instellen van beroep geen schorsende werking heeft (dat wil zeggen dat het projectplan direct in werking treedt), kan een verzoek om voorlopige voorziening (schorsing) worden ingesteld indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen dat vereist. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, op het bovengenoemde adres. Een voorwaarde hiervoor is dat ook beroep wordt ingesteld.

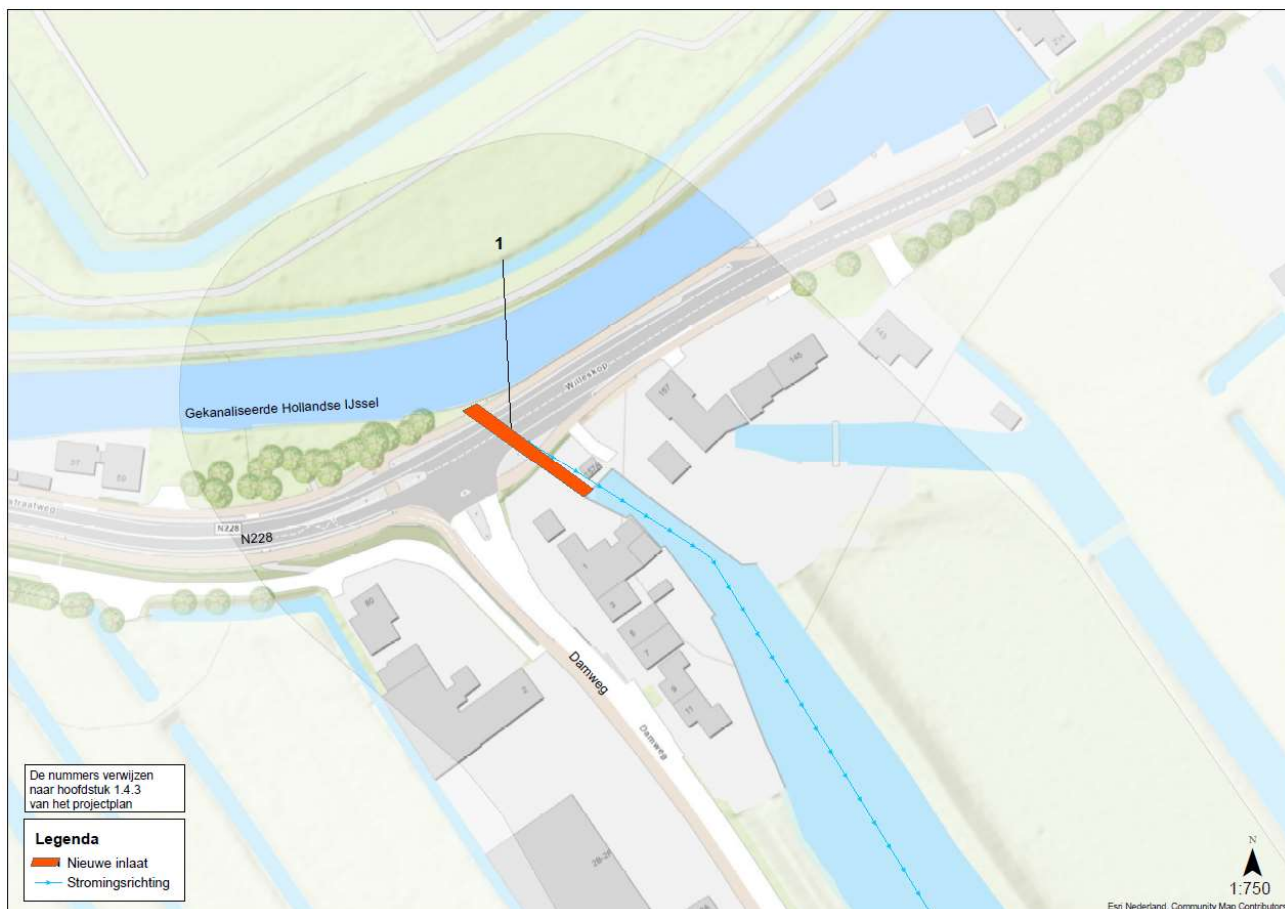
Voor het verzoek tot voorlopige voorziening is opnieuw griffierecht verschuldigd van € 184,-- voor een natuurlijke persoon en € 365,-- voor een rechtspersoon.

Nadeelcompensatie

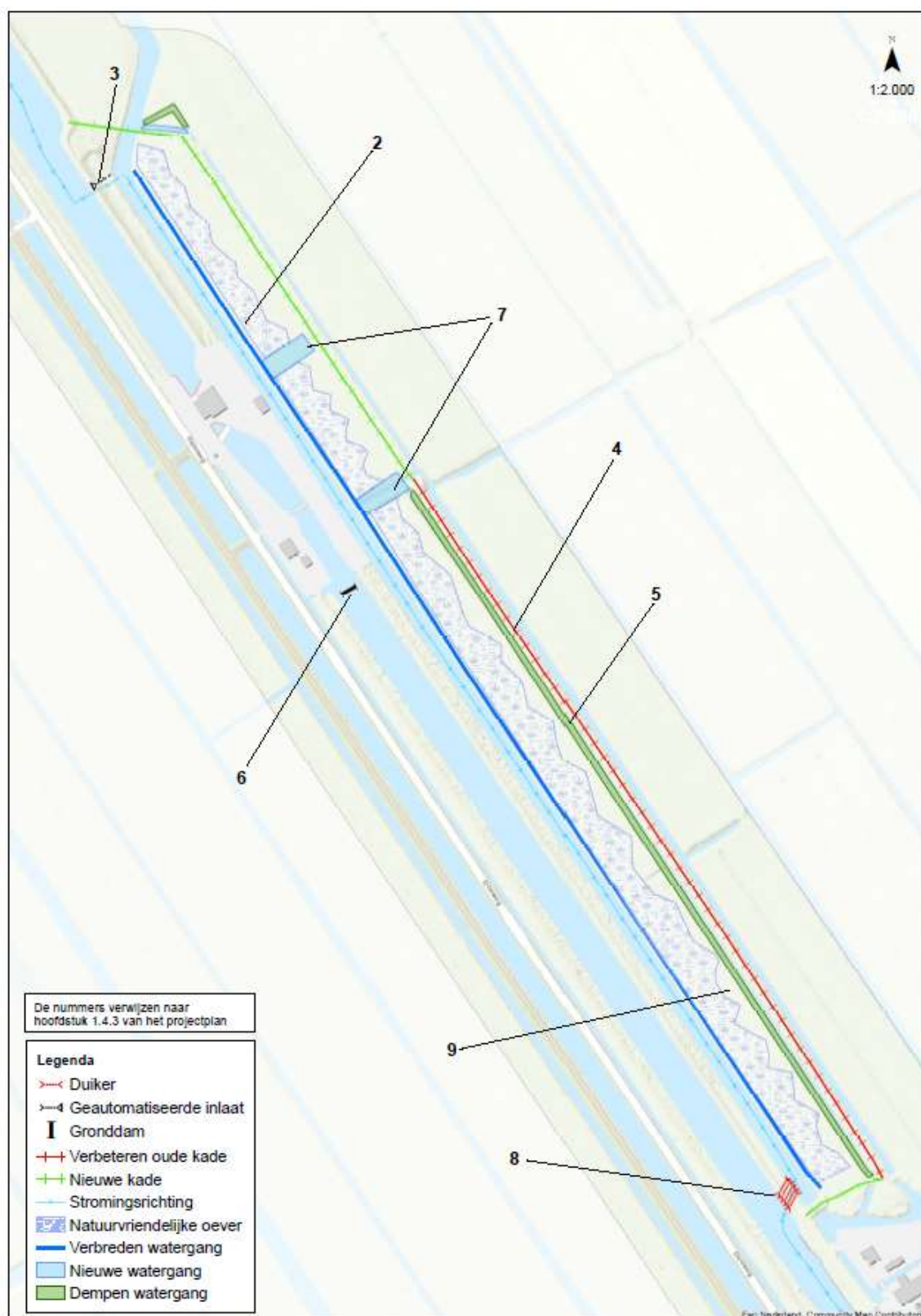
Bij schade die het gevolg is van een rechtmatig genomen besluit of rechtmatig feitelijk handelen, kunnen belanghebbenden op grond van artikel 7.14 Waterwet en de Verordening nadeelcompensatie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2020 een verzoek om nadeelcompensatie indienen. Een belanghebbende komt voor een nadeelcompensatie in aanmerking, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste hoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende anderszins verzekerd is. Het verzoek om nadeelcompensatie bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de schade.

Bijlage A: Maatregelenkaarten

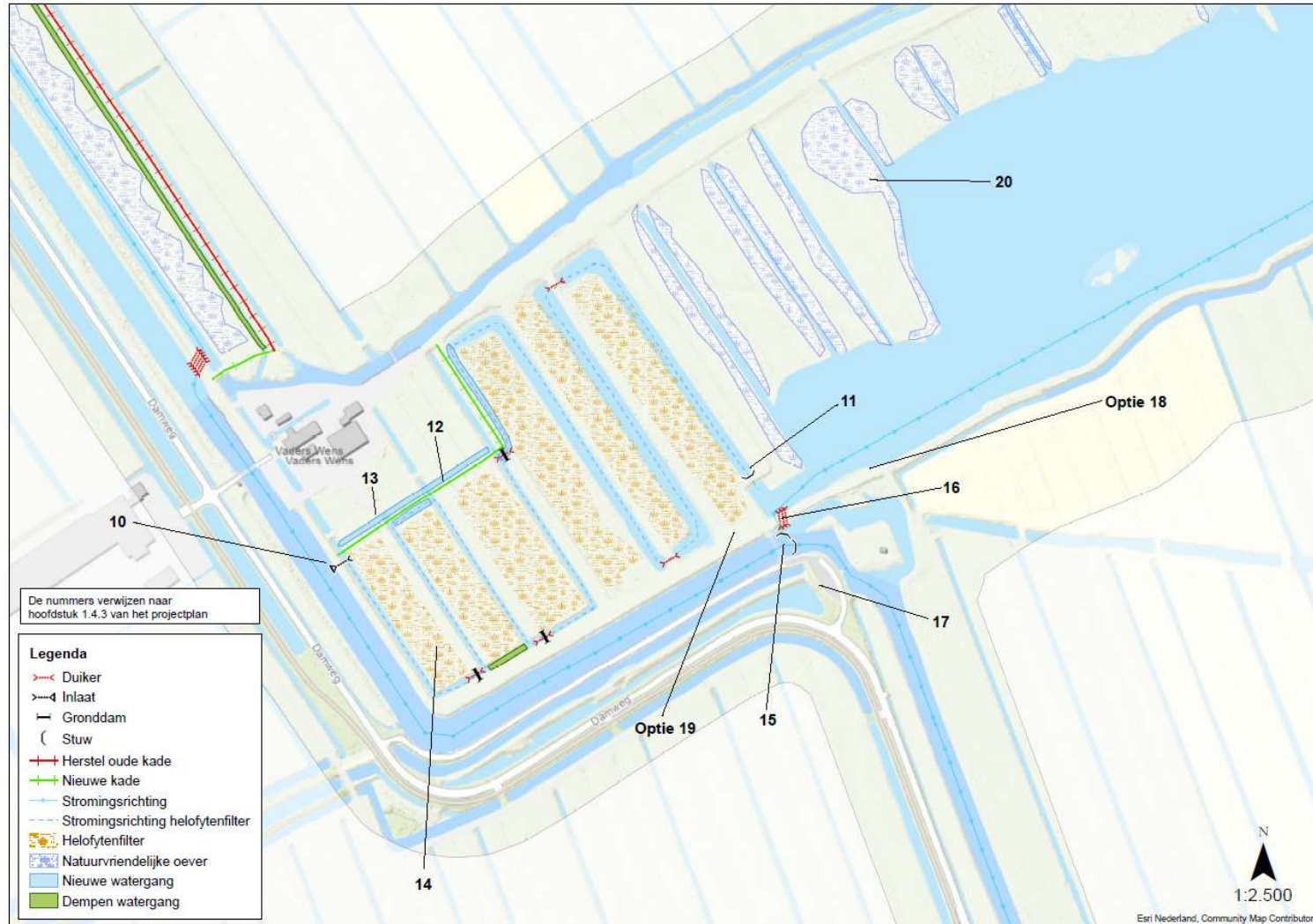
1. Kaart werkzaamheden nabij inlaat Gekanaliseerde Hollandse IJssel

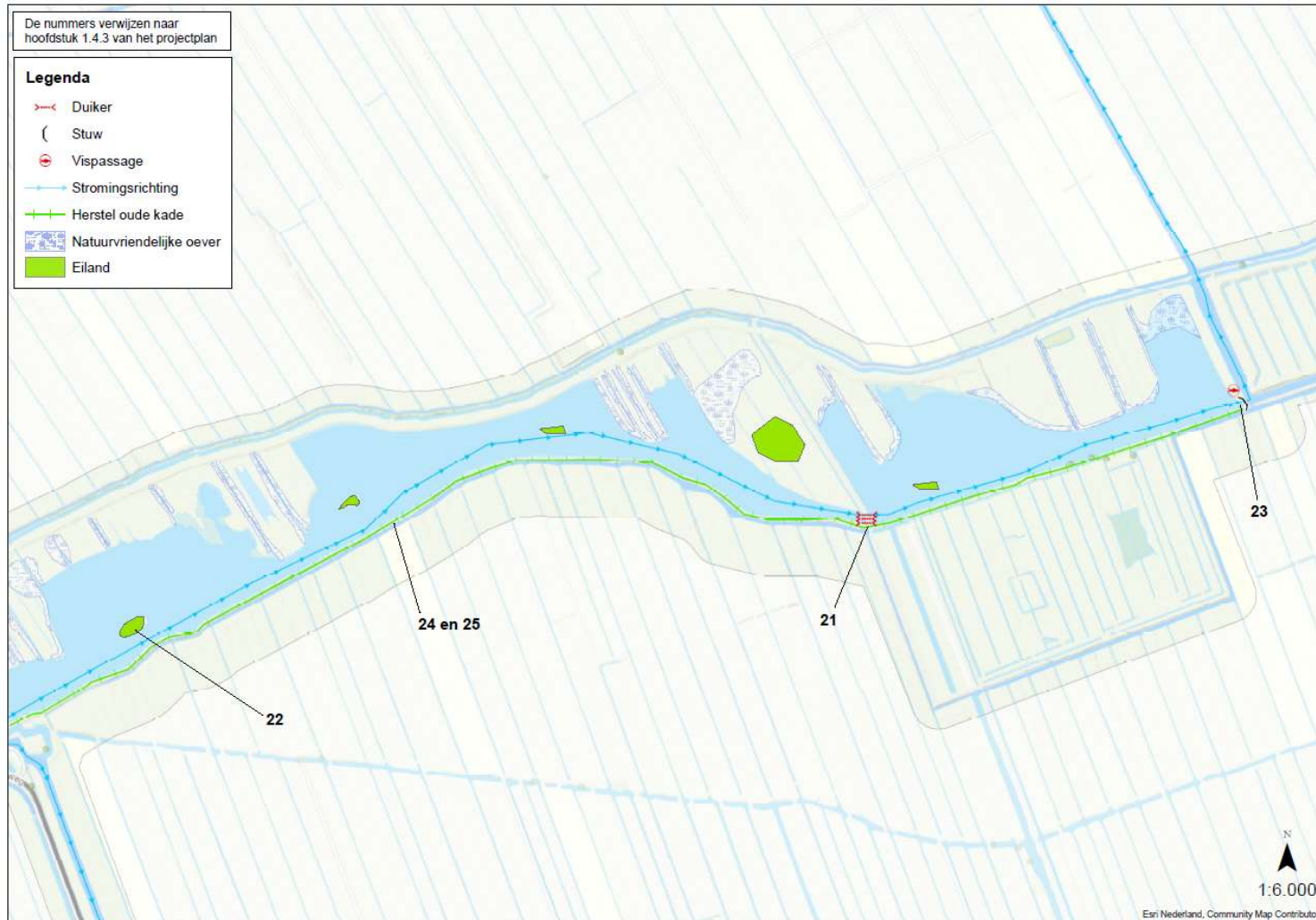
2. Kaart werkzaamheden naast bypass en voormalig gemaal

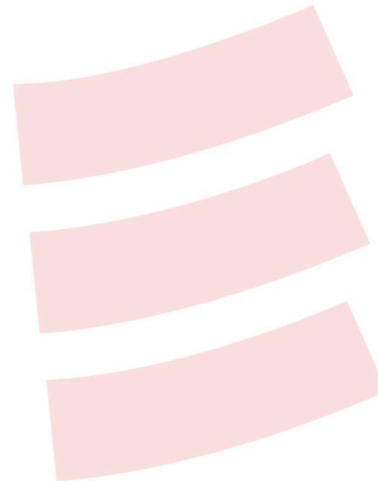
3. Kaart werkzaamheden westelijke deel waterberging

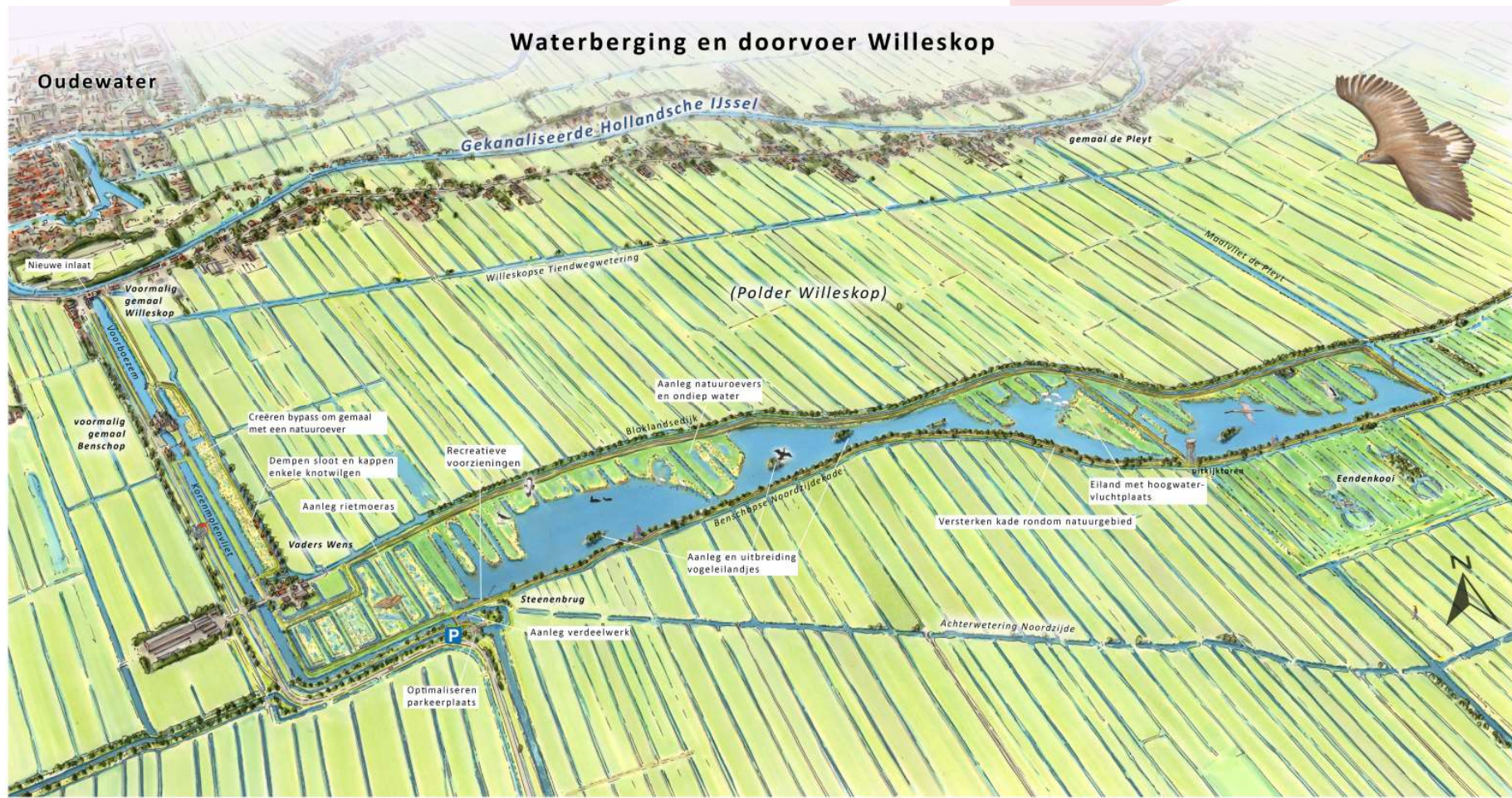
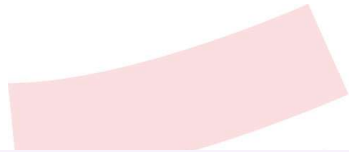

4. Kaart werkzaamheden oostelijke deel waterberging

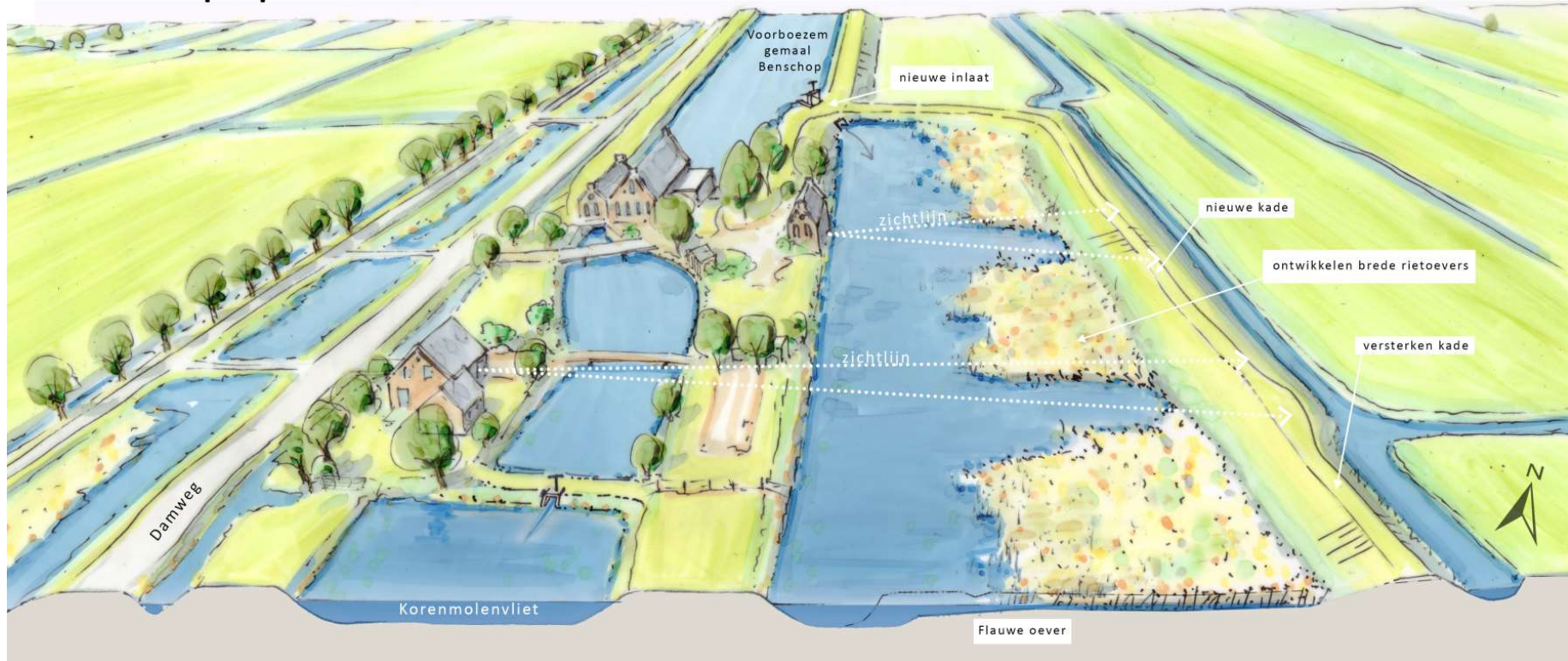

Bijlage B: Vogelvlucht impressiekaarten van toekomstige situatie

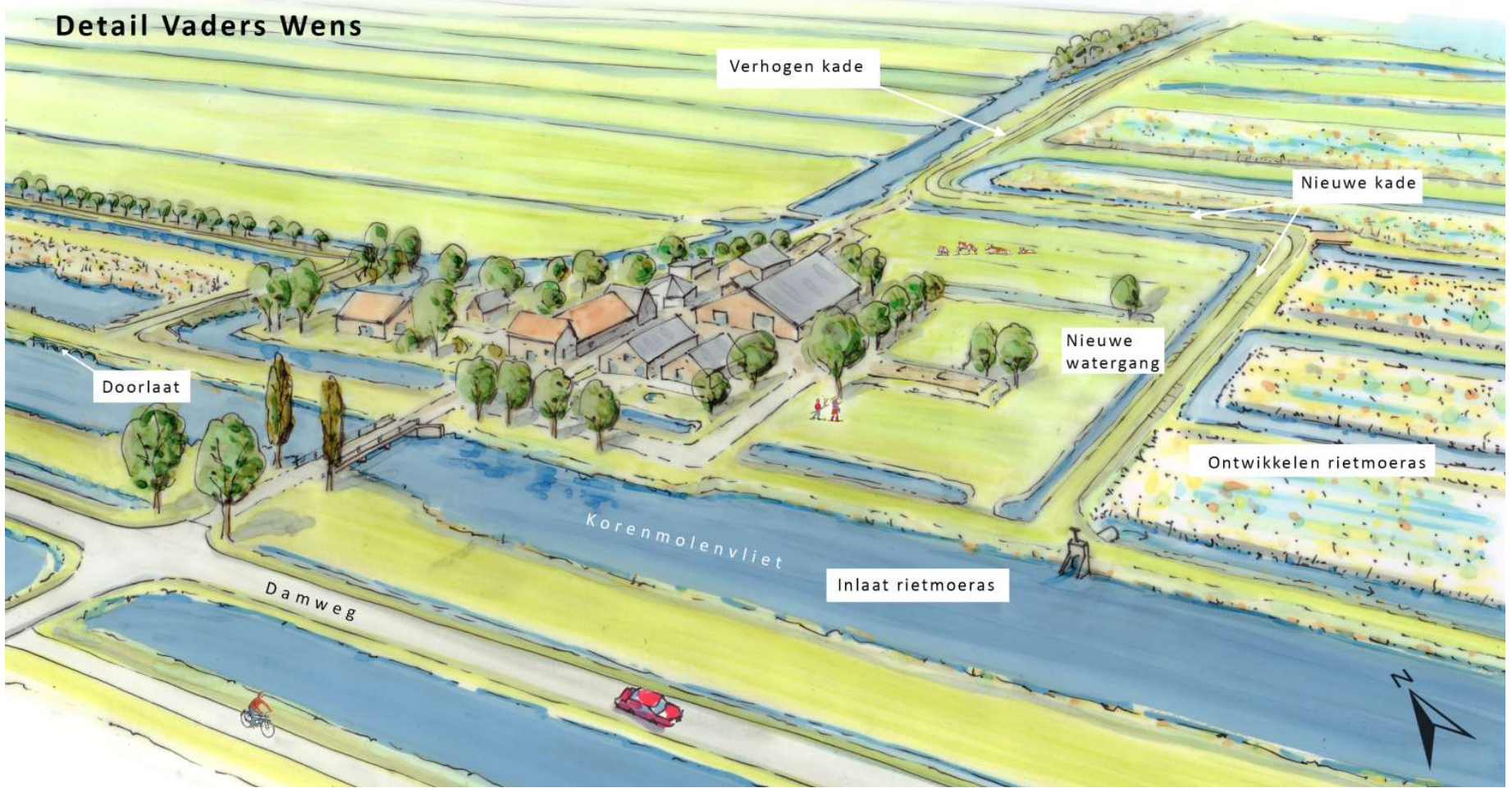

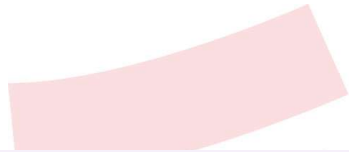
Detail voormalig stoomgemaal Benschop op Benschot

Detail Vaders Wens

Bijlage C: Kaart met regionale keringen

Bijlage D: M.e.r.-beoordeling en besluit

